

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 17

Redakcija: GLENmore 5-7281

ANTRADIENIS, (Tuesday), KOVO (MARCH) 4 D., 1952 M.

Administracija: GLENmore 5-7068

10 CENTŲ

LIETUVIAI KATAL. DARBININKŲ ISIJUNGIA Į TARPTAUTINĘ VEIKLĄ

New Yorkas. — Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos jau senokai yra įsteigta krikščioniškųjų profesinių sąjungų sekcija, kurios atstovai yra sudarę ryšį su Tarptautine Krikščioniškųjų Profesinių Sąjungų Unija, Tarptautine Laisvųjų Profesinių Sąjungų Federacija (ICFTU), Amerikos Katalikų Profesinių Sąjungų Asociacija (American Catholic Association of Trade Union) ir kitais panašiais susivienijimais.

Didžiausio susidomėjimo šiuo Sovietų okupuotų kraštų darbininkų sąjūdžiu parodė Amerikos Katalikų Profesinių Sąjungų Asociacija. Tas jos gyvas susidomėjimas ir efektyvi parama paskatino įkurti Vidurio Europos Krikščioniškųjų Profesinių Sąjungų Federaciją, kurios pirmasis suvažiavimas įvyko kovo 1 d. New Yorke. Šiame suvažiavime dalyvavo bei į Federaciją įstojo ir Lietuvos katalikai darbininkai.

Lietuvos organizuotus katalikus darbininkus šioje konferencijoje atstovavo Lietuvos Darbo Federacija, kuri laisvoje Lietuvoje 1919 m. išsivystė iš buvusių jau prieš pirmąjį Pasaulinį karą lietuvių katalikų darbininkų organizacijų. Lietuvoje krikščioniškosios profesinės sąjungos veikė metalistų, geležinkeliečių, muitinių darbininkų, miesto tarnaičių (Šv. Zitos Draugija), transporto darbininkų, žemės ūkio, amatininkų ir k. Kadangi amerikiečiai ypatingai vertina tas organizacijas, kurios savo kraštuose buvo plačiai žinomos ir yra išvairiosios plačiai darbo vėgė, tai Lietuvos Darbo Federacija ir buvo į šį suvažiavimą pakviesta.

I suvažiavimą atsilankė Belgijos Krikščioniškųjų Profesinių Sąjungų Federacijos pirmininkas ir Tarptautinė Krikščioniškųjų Profesinių Sąjungų Federacijos žymus veikėjas A. Cool, Valstybės Departamento atstovas J. A. Fleuret, Laisvosios Europos Komiteto atstovas H. Kirsh ir Amerikos Katalikų Profesinių Sąjungų atstovas O'Donnell. Vidurio Europos krikščioniškąjį darbininkiją suvažiavime atstovavo po du atstovus lietuvių, vengrų, lenkų, čekoslovakų ir slovėnų, o taip pat nemažas būrys tų tautybių

VEL NUVIRTO PRANCŪZŲ KABINETAS

Paryžius. — Vasario 29 d. atsistatydino devynioliktasis po karo Faures vadovautas Prancūzijos ministrų kabinetas. Parlamentas priėmė pasiūlytą biudžetą, kuriame yra numatyta lėšos 12 divizijų, skirtų Europos armijai, ir Indokinijos karo reikalams, bet atsakė priimti vyriausybės pasiūlymą pakelti 12% mokesčius. Tai privertė vyriausybę atsistatydinti. Vyriausybės pasiūlymo priešai nurodinėja, kad karinei samatai spaudžiant krašto finansus, būsimi tik padidinti infliacija.

Naują vyriausybę sudaryti pakviestas nepriklausomas respublikonas P. Reynaud, kuris yra aiškus Vakarų ginklavimosi plano šalininkas. Parlamente kai kuriems atstovams įrodinėjant, jog padidintos karo išlaidos ir padidėję mokesčiai tik tarp infliacijos ir invazijos, todėl ginklavimui lėšos turi būti skiriamos ir surastos.

KOREJOJ KOMUNISTAI LAUŽO SUSITARIMUS

Tokio. — Korejos paliaubų derybose vėl iškilo naujos kliūtys. Jungt. Tautų delegacija nurodė, kad komunistai sulaužė du jau anksčiau pasiektus susitarimus ir tuo sudaro kliūtį sekinčiai baigti paliaubų derybas. Pirmasis atvejais liečia susitarimą, kad komunistai suteiks žinias apie visus į jų rankas patekusius karo belaisvius. Bet jie tas žinias suteikė tik apie 11,500, nors viso belaisvių į jų rankas yra patekę apie 53,000. Tačiau apie likusius jie žinias suteikti atsisakė, pareikšdami, kad jie numirė arba buvę paleisti. Antrasis komunistų sulaužytas susitarimas liečia neutrality kraštus, kurie bus kviečiami paliaubų vykdymo stebėtojais. Buvo susitarta, jog gali būti kviečiami tik tie kraštai, dėl kurių abi pusės sutiks. Bet komunistai dabar būtinai reikalauja, kad tais stebėtojais būtų pakviesti ir Sovietai, nors Jungt. Tautų delegacija tuo klausimu pasisakė prieš. Šis komunistų elgesys yra pastatęs į pavojų visas derybas. Diskusijose kitais klausimais taip pat pažangos nepasiekta.

Stiprėja kovos fronte

Paskutinėmis dienomis kovos fronte žymiai sustiprėjo. Vakarinėje dalyje sąjungininkų tankai, artilerija ir pėstininkai padarė priešui stambių nuostolių.

Pasiekta geros pažangos

sako Achesonas

Washingtonas. — Savo pranešime tautai Valstybės Departamento sekretorius D. Achesonas pažymėjo, kad Atlanto sąjungos taryba Lisabonoje padarė milžinišką žingsnį į sukūrimą Europoje taikos tvirtovės. Bet kartu ir įspėjo, kad pavojus dar neprajęs. Vakarams dar lieka daug padaryti, kad jie jaustųsi saugūs nuo komunistinės agresijos. Bet Achesonas tikisi, kad laisvasis pasaulis sugebės pasiekti, ir jis ilgai dar klestės po to, kai tiranijos seniai jau bus žlugusios ir pamirštos.

Svarbiausieji Lisabonos konferencijoj pasiekti dalykai yra:

1. Susitarimas, kokio dydžio karinės pajėgos šiais metais turi būti sudarytos Eisenhowerio armijai.
2. Susitarimas atramos bazių kūrimo reikalu ir dėl toms bazėms statyti reikalingų lėšų.
3. Priėmimas plano kurti jungtinę Europos armiją, kurioje dalyvaus šešios valstybės.
4. Susitarimas, kad Vakarų Vokietija būtų priimta į Vakarų tautų bendruomenę lygiai su nariu ir su lygia atsakomybe.

SVARSTOMI SOVIETŲ DIPLOMATŲ SUVARŽYMAI

Washingtonas. — Čia pasakelbta, jog JAV ir dauguma kitų Vakarų kraštų yra prieję susitarimo Sovietams tuo pačiu atsiliepti ir jų diplomatams pritaikyti tuos pačius judėjimo suvaržymus, kurie taikomi Vakarų diplomatams Maskvoje. Tuo klausimu pasitarimai pradėti Lisabonoje ir dauguma iš dalyvavusių 14 valstybių tvirtai pasisakiusios už tuos suvaržymus. Galutinis sprendimas turės būti padarytas po tolimesnių pasitarimų ateinančių poros savaitių būvy. Jei toks susitarimas bus pasiektas, tai Sovietų pasiuntinių Washingtono ir jo bendradarbių štabui bus uždrausta be Valstybės Departamento leidimo išvykti iš sostinės toliau, kaip 25 mylias, panašiai, kaip praėjusį mėnesį buvo Vakarų diplomatams uždrausta be leidimo išvykti iš Maskvos. Ligi šiol Sovietų diplomatai gali po kraštą keliauti lygiai laisvai, kaip ir patys amerikiečiai. Suvaržyti tebuvo tik vengrų ir rumunų komunistiniai diplomatai. Be leidimo vengrai negali iš Washingtono Downtown išvykti toliau, kaip 18 mylių, o rumunai tegali judėti 35 mylių spinduliu. Satelitinę Lenkijos ir Čekoslovakijos kraštų diplomatai dar turi pilną judėjimo laisvę.

Šį klausimą JAV vyriausybė svarsto jau ilgesnį laiką, bet stengiasi savo nusistatymą suderinti su kitų savo sąjungininkų, nes bendras žygis turės didesnių pasekmių.

ŠIAURĖS KOREJOJ PLINTA MARAS

Komunistinės Kinijos radijas patvirtino žinias, kad šiaurės Korėjoj prasidėjo maro epidemija. Kinijos gydytojai ragina savanoriškai registruotis kovai su epidemija. Epidemijos vietose jau vykdoma gyventojų evakuacija.

MEDŽIAGŲ TRŪKUMAS NE TOKS DIDELIS

Washingtonas. — Valdiniai sluogsniais peržiūri savo pažūrą. Kad ilgą laiką civiliniams reikalingas truks įvairių medžiagų. Buvo manoma, jog taisai trūkumas bus jaučiamas ligi 1953 m. Bet dabartiniai duomenys rodo, kad jau šį pavasarį padėtis pradėsianti gerėti. Ypač aliuminijaus ir kai kurių plieno rūšių stoka sumažėjo. Bet vis dėlto, siaurinant įvairių medžiagų naudojimo kontrolę, dar reikės didelio apdairumo, kad nesusidarytų naujų painiavų.

Naujas kariuomenės AH helikopteris Washingtono nusiėmė per duoti pravažiuojančiam automobilii laisvą. Jis gali būti išaukuotas ir paruoštas skridimui per 20 minučių. Pakelia dviejų asmenų įgulą ir gali skristi 80 mylių greičiu vaizda.

Vliką sudarančių grupių prašymas lietuviškai spaudai pasaulyje

Vliką sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai, vadovaudamiesi 1952 m. vasario 2 d. Vliko nutarimu, 1952 m. vasario 23 d. buvo susirinkę aptarti priemonių siekiant konsolidacijos. Susirinkusieji vieningai priėjo išvados, kad paskutiniu metu lietuviškoje spaudoje pasitaikę straipsniai, nukreipti tiek prieš Vliką, tiek prieš kitus veiksmus bei asmenis, dirbančius laisvinimo darbo bare, o ypatingai pasireiškianti užkulisinė neigiamai veikianti akcija prieš asmenis trukdo Vlikui pasiimtus uždavinius realizuoti. Todėl Vliką sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai tam nepritaria ir prašo lietuvišką spaudą, atsižvelgdami į Vliko pasiūlyto uždavinio rimtumą, vengti visa to, kas skaldomai gali veikti lietuviškąsias jėgas ir visuomenę.

J. Grinius — L. Darbo Federacijos vardu
M. Krupavičius — L. Krikščionių Demokratų vardu
S. Miglinas — L. Laisvės Kovotojų vardu
Z. Ivinskis — Lietuvių Fronto vardu
J. Glemža — L. Soc. Demokratų vardu
T. Šidiskis — L. Tautinės Sąjungos vardu
J. Norkaitis — L. Ūkininkų Partijos vardu
P. Karvelis — L. Ūkininkų Sąjungos vardu
J. Jaks - Tyris — L. Valst. Liaudininkų Partijos vardu
L. Prapuolenis — Lietuvių Vienybės Sąjūdžio vardu

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

• Vakarų Vokietijos vyriausybė dėl Saaro krašto įteikė Europos Tarybai protestą. Notoje reikalaujama įvesti Saare demokratinę tvarką. Ši anglies turtinga sritis nuo karo pabaigos kelia ginčus tarp vokiečių ir prancūzų. Saaras yra prancūzų okupuotas ir beveik visai nuo Vokietijos atskirtas.

• P. Reynaud nepavyko sudaryti naują prancūzų vyriausybę. Prez. Auriol buvo pasiūlyęs naują vyriausybę sudaryti tik ką pasitraukusiam min. pirm. Pieven, bet šis nuo pasiūlyto uždavinio atsisakė.

• Pasitraukė Egipto min. pirm. Maher Pašos vadovauta vyriausybė. Naują vyriausybę sudarė nepriklausomas politikas Hilaly Paša. Pirmuoju savo aktu naujasis min. pirmininkas mėnesiui suspendavo parlamento veikimą, kad vyriausybė turėtų laisvesnes rankas, tvarkydama reikalu.

• Atlanto sąjungos karinių pajėgų vyriausias vadas gen. Eisenhoweris išvyko lankyti naujai į sąjungą priimtų Graikijos ir Turkijos.

• Tunise nacionalistai vėl pradėjo sabotužų akciją. Nuverstas nuo bėgių vienas prekinis traukinys, išsprogdinta svarbaus susiekimo kelio ruožas ir Tunise tramvajus apmėtytas degančio benzino buteliais.

• Prancūzų karinė vadovybė Indokinijoje pranešė, kad prancūzų pajėgoms pavyko dviejų komunistų divizijų puolimą atmesti ir užkirsti joms kelią į Raudonosios upės deltą, kuri buvo svarbiausias komunistų puolimo tikslas.

• JAV vyriausybė numato kreiptis į senatą, kad Vokietijai būtų užpuolimo atveju pažadėta pagalba ir Atlanto pakto saugumo garantijos išplėstos taip pat ir Vokietijai.

• Hong Konge komunistai, protestuodami, kad nebuvo leista atvykti iš komunistinės Kinijos vienai delegacijai, surengė demonstracijas, kurių metu sužeista eilė asmenų ir padaryta medžiaginių nuostolių. Vyriausybė ėmėsi priemonių užkirsti kelią naujiems išsišokimams.

Kažkur Korėjoj iškelti nauji marinių daliniai, kurie pakeis ligi šiol kovojusius Korėjoje marinių korpuso karius.

Prasiveržusieji pro geležinę uždangą pasakoja

Trėmimai ir ištremtieji

Lietuviui, kuris yra labai prie savo žemės prisirišęs, ištremimas yra pati baisiausia bausmė. "Kad ir koks vargas, kad tik tėvščiėje, su saviškais" — dažnas pasako, sunkiai atsidusęs, savo kojomis liedsdamas kad ir sukolchozintą anksčiau buvusią savo nuosovą žemę. Ištremimas, kaip jis išreiškiamas žodžiu "Sibiras", yra tapęs keliančiu siaubą tiek mieste, tiek kaime. Šitai puikiai žino komunistai, kurie kiekvieną atvejų Sibiro į gsdina.

Enkavedistai įkdo trėmimų planą

Po visos eilės didžiųjų ir mažesnių trėmimų, kada išgabenti visi lietuviai į jį kategorijas "būočių", "tarybinės santvarkos sabotoutojų" ir kitais, jų supratimu, nusikaltusių vardais pavadintų, paskutinis didysis trėmimas buvo 1949 m. Jis daugiausia apėmė Lietuvos ūkininkus. Čia buvo įtraukti tie, kurie, kad ir labiausiai spaudžiami, atsisakė rašyti "savanoriškai" į kolchozus, ir taip vadinamieji "nubuožintieji", tai tie, kuriems buvo atimta žemė. Kadangi jų į kolchozus, kaip nieko neturintys, nepriėmė ir kitokio darbo nedavė, tai jie visi buvo įtraukti į sąrašus.

Tai buvo balandžio mėn. pabaigoje. Kaip tik vyko pats pasirengimas gegužės pirmosios minėjimui. Visas kraštas buvo įjungtas į "gamybinio plano" atlikimą. Tai ir enkavedistams reikėjo išpildyti planą tos "darbo žmonių" šventės išvakarėse. Juozas Grišmanauskas, kuris tuo metu buvo Troškūnų geležinkelio stoties išvežta aštuoni vagonai suimtuju. Vėliau dar visą savaitę užtruko čia pavienių žmonių gaudymas. Masinio gaudymo metu nemažai buvo pabėgusių, kiti tuo metu nebuvo namuose, tai taip ir manė išvengsį trėmimo.

Nelaimei, enkavedistai apstatė visus kelius ir visur tikrino dokumentus. Čia taip ir pakliuvo daug žmonių. Buvo moterų, kurios iš kaimo pas gydytoją į miestelį buvo išėjusios, tai taip jas paėmė, pasisodino į vėžimą ir nusivežė.

Suimtusius laikė visą savaitę, ligi jiems įsakytas iš apskrities gaudymo laikas pasibaigė. Paskui juos išvežė iš miestelio. Tai taip ir atėjo gegužės pirmoji. Kaip vėliau paaiškėjo, visoje Lietuvoje tie trėmimai buvo.

Tokių būdu komunistai į kolchozus buvo suvare 97% visų Lietuvos ūkininkų. Tie likusieji trys procentai neįsijungusiųjų tai buvo ūkininkai, kurie turėjo po porą hektarų ar kad daugiau, bet labai blogos žemės, jog jų joks kolchozas nenorėjo priimti, nes ir kolchozams yra uždėtas valdžiai mokėti mokestis ir grūdų bei mėsos normos ir nuo žemės bendro ploto ir nuo galvijų.

Pasirengimas išvykti

Visiems buvo pasakyta pasirengti per vieną valandą, leidžiant pasiimti tiek drabužių ir maisto. Buvo daug tokių atsitikimų, kad suimtieji, berisdami savo daiktus, susiginčydavo su enkavedistais. Taip, pavyzdžiui, vyrai imdavo savo kostiumus, bet enkavedistas, pamatęs gerai pasiūtą ir geros medžiagos tuijau pats stveria, neleisdamas jo įpakuoti. Vyras tuo tarpu vėl laiko ir nepaleidžia iš rankų. Paprastai tokiais atvejais nugalėdavo enkavedisto būožė. Žmogus ne tik savo aprangą praranda, bet dar ir su sukrūvinta galva, įmetus jo ry-

šulį vėžiman, verčiamas žygiuoti.

Kiek enkavedistai iš lietuvių prisiplėšė įvairausio turto, gaudydami žmones jo daugiau pasimėdavo. Pamatys kur kokį laikrodį ar žiedą, su akute ar be jos, tai jis jau ne tavo. Vėliau jau žmonės įsitikino, kad geriausia nieko gero neturėti, tai tada nei širdies ne skaudės, nei mušti negausi.

Paryčiu tos enkavedistų vadovaujamos brigados pradėjo pasiekti miestelį. Žmonės buvo sukrūvinti, moterys paraudusiomis nuo verkimo akimis. Vieni nešėsi ryšulėlius, kiti vedėsi paeiti galinčius vaikus. Visos kolonos buvo varomos į geležinkelio stotį. Tuo tarpu kitos brigados buvo pasiūstos į išvežtųjų ūkius gyvulių ir turto paimti. Vėliau, apie pavakarius, miestelin būriais parvartai karvės, kiaulės, avys, atvyko ir vėžimai, kurie buvo pasiūsti grūdų paimti.

Žmonės, kurie, vėliau enkavedistų pavartyti, eidavo išvežtųjų ūkininkų triobėsių griauti, pasakojo, kad viskas tenai atrodė, kaip po didžiausio gaisro. Popierių visur primėtyta, šiaudų pribarstyta, langų stiklai išmušti, daiktai, kurie dar likę neišgrobti, išblaškyti po visus namus.

Kitą dieną iš Troškūnų geležinkelio stoties išvežta aštuoni vagonai suimtuju. Vėliau dar visą savaitę užtruko čia pavienių žmonių gaudymas. Masinio gaudymo metu nemažai buvo pabėgusių, kiti tuo metu nebuvo namuose, tai taip ir manė išvengsį trėmimo.

Nelaimei, enkavedistai apstatė visus kelius ir visur tikrino dokumentus. Čia taip ir pakliuvo daug žmonių. Buvo moterų, kurios iš kaimo pas gydytoją į miestelį buvo išėjusios, tai taip jas paėmė, pasisodino į vėžimą ir nusivežė.

Suimtusius laikė visą savaitę, ligi jiems įsakytas iš apskrities gaudymo laikas pasibaigė. Paskui juos išvežė iš miestelio. Tai taip ir atėjo gegužės pirmoji. Kaip vėliau paaiškėjo, visoje Lietuvoje tie trėmimai buvo.

Tokių būdu komunistai į kolchozus buvo suvare 97% visų Lietuvos ūkininkų. Tie likusieji trys procentai neįsijungusiųjų tai buvo ūkininkai, kurie turėjo po porą hektarų ar kad daugiau, bet labai blogos žemės, jog jų joks kolchozas nenorėjo priimti, nes ir kolchozams yra uždėtas valdžiai mokėti mokestis ir grūdų bei mėsos normos ir nuo žemės bendro ploto ir nuo galvijų.

Zinios apie ištremtuosius

Besitairaujant, ar ištremtieji kartais negrįžta, ar yra koks tarp jų ryšys su Lietuvoje pasilikusiais, žvejai papasakojo, kad oficialiai komunistai nieko namo nepaleidžia. Pasitaiko, kad kartais grįžta iš tenai pabėgę, tai juos čia pat vėl nuteisia už nelegalų grįžimą ir vėl išsiunčia.

Laikais ryšį palaikyti nėra draudžiama, nors pavojinga per daug smulkiai aprašinėti gyve-

nimo sąlygas. Kartais betgi prasmunka ir iš tenai tikslėnių žinių. Pavyzdžiui, į vieną Kartenos valsčiaus kaimą buvo atėjusi žinia, kad iš tenai išvežtosios gana pasiturintios šeimos galva, apie 45 metų vyras, sušalo šiaurinėje Rusijoje prie miško kirtimo darbų. Mat, jis buvo laikomas politiniu kaliniu, o tokiems blogiau, negu paprastiesiems tremtiniais.

Paprastieji tremtiniai nuvaži į paskyrimo vietą ir tenai paleidžiami, nes rusai žino, kad jie pėsti namo nepareis. Jiems tenai sunku gyventi dėlto, kad jie čia svetimi ir nieko neturi. Visą reikimą pradėti iš naujo. Tuo tarpu politiniai kaliniai, iškankinti Lietuvos kalėjimuose, siunčiami ir Sovietijon kaip tikri kaliniai, įprastine kalėjimo tvarka.

Daugiausia politiniai kaliniai šiuo metu dirba Urale, Sibire, Šiaurės Rusijoje ir kitur prie miško kirtimo darbų. Iš Latvijos ir Estijos ateinančios žinios taipgi tvirtino, jog tenai esama ir tų kraštų gyventojų. Lietuviai, esantieji "politinių kalinių" kategorijoje taipgi dirba ir Turkmenijoje prie kanalo kasimo darbų.

Nepolitiniai tremtiniai, kaip Lietuvoje žinoma, daugiausia sugrupuoti Sibire, Uzbekistane, Krasnojarske, Irkutske, Kazachstane ir kitur.

STIPRINAMA PRIEŠKOMUNISTINĖ AKCIJA

Washington, D. C. — Jungt. Amerikos Valstybių Kongrese nariai O. K. Armstrong ir Charles J. Kersten vasario 22-23 dd. sukvietė Washington konferenciją psichologiniam kairiui prieš komunizmą: šioje konferencijoje dalyvavo senatoriai, kongresmanai, įvairūs ekspertai ir Amerikos tautinių organizacijų atstovai. Svečiais buvo pakviesti ir dalyvavo svetinių valstybių diplomatai, jų tarpe buvo Latvijos atstovas Feldmanis bei kiti trys Latvijos atstovybės nariai ir 1 estas.

Konferencijoje lietuvių atstovavo BALF — kan. prof. J. B. Končius, Free Europe Dr. Trimakas ir p. Rastenis ir ALT — M. Kižytė. Konferencijoje kalbėjo keliasdešimt kalbėtojų, kurių tarpe žymiausi buvo kongresmanas Kersten, brigados gen. B. F. Fellers, senatorius P. M. McCarran ir pramonininkas Robert Vogeler (buvęs Vengrijos komunistų kalėjime kalinamas); ukrainiečių vardu kalbėjo Dr. Dobriansky, lenkų vardu — Korsky, latvių — Masons ir lietuvių vardu kan. prof. J. B. Končius. Visos kalbos buvo labai įdomios ir išryškinančios komunistų pavojų, taip pat nurodė metodus kaip geriausia tą pavojų sulaikyti. Tą bene geriausia nušvietė Mr. Vogeler, ir nestebėtina, nes jis pats pergyveno komunistų žiaurumus būdamas Vengrijos kalėjime. BALF pirmininkas kan. prof. J. B. Kon-

čius savo kalboje nurodė savo patyrimus kelionėse karo zonoje Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje lankant ten pabėgėlius; šia proga is pranešė, kad 1945 m. valdžios autoritetai uždraudė jam bet ką neigiamo pasakyti apie Sovietų Rusiją, o kadangi jis nieko teigiamo negalėjo pasakyti apie tą valstybę, todėl savo kelionėse niekur nieko apie Sovietų Rusiją neišsitarė.

Prof. Končius tarp kitko pabrėžė, kad garsoji UNRRA buvo aiškiai komunistų įtakoje ir net vadovybėje, kad visiems pabėgėliams prikergtas vardas: "Displaced Person" buvo komunistų inspiruotas, tikslu užtušti faktą, kad šimtai tūkstančių žmonių, paspruko iš žiaurios komunistų teroro.

Turėdamas tai mintyje prof. Končius pareiškė susirinkusiems, kad pabėgėliai angliškai turėtų būti pavadinti ne Displaced Persons, bet Escapees. Baigdamas savo kalbą dar pažymėjo, kad Amerikos vadai pradeda suprasti komunizmą ir jį tinkamai įvertinti, bet tik galutinai tą slybiną supras, kai ant Washingtono, New Yorko miestų pradės kristi komunistų bombos. Prof. Končiaus kalbą plačiai citavo žymioji Amerikos spauda kaip New York Times, Washington Post, Evening Star ir kiti.

VEL SICLO PRIIMTI MAOTSE TUNGĄ Į JUNGŲ TAUTAS

New Yorkas. — Jungt. Tautų patikėtinių taryba 11 balsų prieš vieną atmetė Sovietų šimtą pasiūlymą priimti komunistinę Kiniją į Jungt. Tautas. Sovietų delegatas puolė JAV už "krūviną agresiją" Korejoje, reikalavo pašalinti iš Jungt. Tautų kinų nacionalistų atstovą ir priimti kinų komunistus. Anot jo žodžių, jei Kinijos komunistinė vyriausybė būtų į Jungt. Tautas priimta, tai Korėjos paliaubų derybos gal būtų visai sklandžiai. Vakary delegatai nurodė, jog komunistinės Kinijos vyriausybės elgesys yra tiek nutolęs nuo įprastų tarptautinių santykių, jog apie jos atstovų priėmimą į Jungt. Tautas negali būti ne kalbos.

S. L. Saulson, 23 m. amžiaus amerikietis iš Detroito, kreipėsi į Valstybės Departamentą pagalbos. Jis laikomas Argentinos kalėjime ir kaltinamas, kad kišėsi į vidaus politiką. Saulson buvo nuvykęs į Argentiną apankyti savo pusbrolio.

Senat. R. Taft pasakė, kad jis kovo pirmomis dienomis vyks į New Hampshire, kur neabejotinai dės pastangas patraukti savo pusėn kuo daugiausia balsuotojų.

Politbiuras ir jo veikla

K. RAUKLAUKIS, Mūsų bendradarbis Švedijoje

Kokia yra politbiuro sudėtis?

Neseniai yra išėjusi George K. Schuellerio knyga "The Politbiuro", kurioje autorius, pasiremdamas žiniomis ir dokumentais, pakliuvusiais už geležinės sienos, stengiasi į šį klausimą atsakyti. Iš surinktų davinų aiškėja, kad politb. paprastai susidedavo iš 7-11 narių. Dabartiniu metu jį sudaro 9 žmonės, tikrieji politbiuro nariai. Tačiau politbiuro posėdžiuose gauna teisę dalyvauti ir šiaip aukšti partijos asmenys. Tokią teisę dabar turi Ponamarenko ir Suzlevas.

Stalinas yra pats seniausias politbiuro narys ir vyriausia galva. Jis biurui priklauso nuo 1917 metų. Nuo to laiko pro politbiurą yra praėję jau 27 asmenys. Daugumos jų jau nebėra gyvų: mirę arba likviduoti.

Kiti dabartiniai nariai yra daug vėliau į politbiurą įsodinti: Molotovas ir Vorosilovas 1925 m., Kaganovičius — 1930, Andrejevas — 1932, Mikojanas — 1935, Kurševs — 1939, Berija ir Malenkovas — 1946. Iš 18 narių, praėjusių pro politbiurą, 6 mirę sava mirtimi, 8 sušaudyti, 2 nužudyti (Trockis ir Kirovas), vienas pats nusižudęs (Tomskis) ir vienas pašalintas (Voznosenskis). Dešimtis iš jų yra buvę patys pirmieji to komunistinio sindriono nariai, iš kurių septyni likviduoti. Prie jų priklauso Bucharinas, Kamenėvas, Rykovas ir Zinovjevas — pirmųjų revoliucijos metų žymesnybės.

Kaip politbiuras papildomas?

Seniau politbiurą sudarė daugiausia inteligentai miestiečiai. Jie visada yra greitesni priimti pre kurių revoliucinių idėjų, bet užtat neramesni ir netokie klusnūs. Šiai grupei priklausė dauguma tų sušaudytųjų arba iš pasalų nužudytųjų. Dabar nauji nariai imami iš vadinamos darbo klasės. Tai reiškia, kad jie yra praėję komunisto karjerą jau nuo jaunų

metų. Ne mažiau kaip dešimtis jų yra buvę slapto policijos agentai. O dirbant policijoje, kuri smurtu palaiko krašte drausmę, yra gera proga pasitarnauti "didžiajam vadui". Tas kelias labiau pasižymėjusius veda iki politbiuro durų.

Čikinių klasė niekada neturėjo savo atstovo politbiure. Kaimo žmonės labiausia yra nukentėję ir dabar daugiausia kenčia nuo komunistinės diktatūros. Jie yra jai nepalankūs. Moteris taip pat niekada nėra buvusi politbiuro nariu. Jaunesni žmonės dabar taip pat neįsileidžiami. Revoliucijos pirmaisiais metais politbiuro narių amžius vidutiniškai sukosi apie 39 metus. Dabar politbiuras yra pasenęs: amžiaus vidurkis siekia 58 metus.

Kas bus, kai Stalinas mirs?

Stalinas politbiure užima ypatingą vietą. Jis ne tik visių galva, bet tarytum koks dievas, kuriam nežinoma kaip smilkinti ir kaip kelti. Kad už visus aukščiau stovėtų, kiti patatytų žemiau: jų darbai ir nuopelnai partijai nežinomi ir neskelbiami. Dažniau minimas Molotovas, Malenkovas ir Berija, o apie kitus tylima. Priežastis visai paprasta — jie neturi gadinoti Stalino reklamą, kol dar tas senis gyvena. Po jo mirties, kaip George K. Schuelleris mano, prasidėtų piaučynės, kol įsigalėtų kitas kuris diktatorius. Bet karas čia gali taip pamaišyti, kad nebus kada ir dėl ko piaučyti.

Vis dėlto žmonės spėja, kas galėtų būti Stalino vietoje. Neseniai spaudoje buvo pasklidusios žinios, kad Stalinas savo vietai yra palaiminęs būti Georgijų Maksimilianovičių Malenkovą. Anglų spauda nurodo, kad tikresnis kandidatas esąs Molotovas. Jis skirstas tuos didžiuosius darbus, kuriuos Malenkovas tik atlieka. Bet kaip ten iš tikrųjų bus, parodys tik ateitis. Galimas daiktas, kad ji nušluos ir tą devyngalvį slybiną — politbiurą.

Anglijos jaunoji karalienė su savo vyru pirma karta atvyksta didelėm savo valdymo iškilmėm į Buckingham rūmus, kur 55 nusipelnusiems savo valdininkams suteikė didikū titulų ir 53 kitus apdovanojo ordinais.

Šešių metų ir šešių colių aukščio Korėjos karo didvyris W. Speakman 24 m. amžiaus, su teistu pasididžiavimu rodo savo motinai karalienės Elzbieta II jam suteiktą Pergalės Kryžiu, kurio Speakman suteikimas buvo vienas pirmųjų naujos karalienės valstybinių aktų.

Derybos tik sujungus Vokietiją

Bonna. — JAV, Anglija ir Prancūzija pareiškė, jog pirmiau Vokietijoj turi būti įvykdyti laisvi rinkimai ir abi krašto dalys sujungtos, o tik tuomet gali būti pradėtos Vokietijos derybos su Sovietais dėl taikos sutarties. Tai yra Vakarų pasisakymas dėl sovietinės Vokietijos zonos vyriausybės pasiūsto Vakarų sąjungininkams ir Sovietams reikalavimo, kad būtų sudaryta su Vokietija taikos sutartis ir abi Vokietijos dalys sujungtos.

Jų satelitinei Rytų Vokietijos vyriausybei tokį reikalavimą iškėlus, Sovietai buvo pareiškę, jog tai jie visomis jėgomis remia. Bet dabar Vakarams pasiūlius laisvus rinkimus, jie kol kas neatsako. Taip pat Rytų Vokietijos komunistinė vyriausybė pareiškia, jog Jungt. Tautų komisijos, kuri ištirtų, ar yra Vokietijoj galimybė įvykdyti visiškai laisvus rinkimus, į savo zoną neįleidžianti.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

DOMESTIC RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metu	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai būtina išreikšti redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MIRĖ PREL. K. URBONAVIČIUS

Savo vardinių išvakarėse, kovo mėn. 1 d., besiruošiant jas plačiau paminėti, Bostone mirė buvęs ilgametis "Darbininko" vyriausias redaktorius ir įžanginių straipsnių autorius prelatas Dr. Kazimieras Urbonavičius — Jonas Kmitas, rašytojas, publicistas ir vienas pačių uoliųjų Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų.

Jis jau nebuvo visai sveikas nuo 1930 metų, kai reikėjo nuvažiuoti į vieną kūrą, o pereinamais metais buvo operuota ir antroji. Bet ta nesveikata nepalaužė jo stiprios dvasios. Ir būdamas jau gero amžiaus, ejęs aštuntą dešimtį metų, vėlonis bet kam neužsileido savo dvasios jaunumu, giedrumu ir ypač aštriu, blaiviu protu. Jis gyvai sekė politinį ir kultūrinį gyvenimą ne tik Amerikoje, bet ir plačiame pasaulyje, žodžiu ir raštu gyvai reaguodamas į opesnius klausimus. Žodis jo buvo taiklus, su sąmojom, atviras ir tiesus. Ypač jis mokėjo aiškiai išvynioti ir parodyti klaidingumą užslėptų minčių, kurios taikėsi griauti žmonių tikėjimą, dorą ar žeidė patriotinius jausmus.

Savo tėvynės meile jis degė nuo pat jaunystės, nuo jaunų mokyklos suolo dienų, kai stėjo prieš Lietuvos rusinimą ir provoslavimą dar caro laikais. Ta jo kova už lietuvių tautos laisvę ir privertė bėgti nuo rusų žandarų ir siekti Amerikos krantų. Čia jis ir pragyveno visą savo gražųjį ir ilgąjį amžių, aukodamas save plunksnai, visuomeniniam darbiui ir pastoracijai. Jis buvo vienas iš vyresniosios kartos tų lietuvių kunigų, kurie praeityje bus palikę kaip savyturiai nelengvam lietuvių tautos kelyje. Vieni iš jų platų kultūros darbą atliko savam krašte, o prel. K. Urbonavičius giliai vagą išvarė pas užjūrio brolius. Jis atidavė jiems visas savo jėgas, sveikatą ir savo kūrybos polėkį. Kai jau nebegalėjo lankytis suvažiavimuose ir kongresuose, pasiekti gyvu žodžiu, jis siekė plunksna ir raštu. Rašė jis iki paskutinės dienos, apskroves knygomis ir laikraščiais, domėdamasis gyvuoju gyvenimo pulsu, nuo kurio jis niekada nebuvo atitrūkęs. Plati erudicija, gilus žvilgsnis ir nuostabi dvasios energija jį nešė kartu su laiku, kaip roketai kurį kitą iš senesnės kartos veikėją. Jis vis rodėsi jaunas ir toks gaivus, kaip ta lietuvių tautos aušra, su kuria jis pradėjo savo gyvenimą.

Kai dabar tenka skirtis su tuo didžiu lietuvių tautos vyru, kuris visą laiką liespnojo kaitria savam kraštui meile ir liūdo dėl ištikusios Lietuvai naujos nelaimės, liūdimas mes su dideliu gailesiu, lydėdami jį į amžinąjį atilį. Tačiau jis liks gyvas mums visą laiką savo šviesiu gyvenimu, nepaprastu uolumu savo pareigoms, nuostabi darbdarumu ir ypač ištikimu tarnavimu Dievui ir Tėvynei.

Gyvenimas stato mus šiandien prieš vieną labai svarbų klausimą: kaip mes suderinsim bendroje lietuviškoje veikloje du ypatingai reikšmingus veiksmus, būtent: a) senąsias Amer. lietuvių organizacijas ir b) naujuosius žmones?

Iš visų pusių, o ypač iš senų veikėjų, mes nuolat girdime jų pamatuotą nusiskundimą, kad naujieji nesideda į senas organizacijas. Kai anuomet per Atlantą į karo sunaikintą Vokietiją plaukė iš senųjų Am. lietuvių siuntiniai, drabužiai, affidavitai ir darbo bei buto garantijos, tuomet tremtiniai rašė, kad čia gatvės sluos, akmenis skaldis, ar ką tik nori darys, kad tik kaip nors patektų Amerikon! Susijungti su senaisiais mūsų išeivijos broliais — tada buvo kiekvieno tremtinio svajonė ir idealas.

Deja, dar nesusijungėme...

Praėjo keletas metų. Senieji savo darbą atliko. Jų pastangos neveltai: daugiau kaip 20,000 naujų ateivių jau čia. Su senaisiais jau susitikome Amerikoje. Susitikome ir susipažinome, bet, deja, dar nesusijungėme. Ta prasme idealas dar neįvykdytas. Senieji veltai dairosi naujų jėgų savo organizacijose. Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugijos, Kat. Federacija,

Senosios organizacijos ir naujieji žmonės

Darbininkų Klubai, Moterų Sąjungos ir visokios kitokios organizacijos nemato savo sąrašus ir susirinkimus naujų veidų. Lietuviški Susivienijimai, Vyčiai ir net pats Balfas taip pat, rodos, naujais nariais neperkrauti...

Dar blogiau: pajutę spragą, į kurią kurias draugijas ėmė brautis bimbinkai, įsitaisydami sau raudonuosius kampelius kurio nors švento ar paties Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino draugijose. Jie įsibrovė į draugijas, kurių kūrėjai 1908 metais, kurdami jas, į konstituciją įrašė šitokius žodžius: "Jausdami reikalą broliškos paramos, kurią galime atsiųsti tik per sujungimą mūsų brolių į vieną būrį, kuriame būdami galime viens kitą gelbėti nelaimėse, ligose, sužeidimuose ir atsitikime mirties, uždedame šią draugystę dvasoje tikrų lietuvių karalių..."

Mūsų didžioji klaida

Nesidomėjimas senomis Am. lietuvi organizacijomis ir susilaukymais nuo įstojimo į jų eiles yra, man rodos, viena iš pačių

Dr. HENR. LUKASEVIČIUS

Neįvykdytas idealas. Bolševikai šventųjų ir kunigaikščių draugijose. Mūsų didžioji klaida. Ar verta "pasaulį seną suardyti"?

didžiausių klaidų. Tai kas, kad tos organizacijos yra amerikoniškos, tremtiniais gal kiek svetimo stiliaus? Kiekvienas kraštas turi savo papročius ir tradicijas. Turi tai visa ir Amerikos lietuvių. Būti Amerikoj ir atitrūkti nuo jos — negalima. Gyvenimas sukūrė Amerikos lietuvių istoriją. Ir ta istorija sudaro mūsų tautai garbę! Pati Amerika neverčia išsižadėti savo tautinio charakterio ir lietuviybės. Ne kam kitam, o kaip tik tai lietuvių išlaikyti ir susikūrė tos visos organizacijos.

Dėl pačios idėjos ir tikslų nėra jokių abejonių. Klausimas liečia tik darbo metodus. Bet ir tas be galo yra svarbu. Ir neįsitinga yra atmeti praeities ilgą patyrimą ir vietos sąlygų lemiamą reikšmę. Kas tik stovys, — ne viskas

kopijuotina čia. Tremtinis ir jų didelį intelektualinį pajėgumą labai vertiname. Tačiau būtų ne tik ne sveika, bet, gal būt, tragiška, jei keliolika tūkstančių tremtinių, nepaisydami beveik viso milijono Am. lietuvių organizacinio darbo, bandytų, taip šakant, "pasaulį seną suardyti"...

Man atrodo, kad to, kas sukurta ir ilgu patyrimu paremta, nereikia ignoruoti, o atvirkščiai, — reikia plačiai panaudoti. Toje pat dirvoje giliai išvartytą vagą reikia tęsti toliau, stenigantis ten geresnį, labiau kukliuotą, augmenį savo darbščiom rankom įdiegti...

Neatsvers...

Geras dalykas, sakysim, kad ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Bet ir tokį dalyką sukūrę, mes vis tiek neatsversim 140 lietuvių parapijų, salų, namų, bankų, ir visos tos nesuskaitytos daugybės organizacijų bei draugijų, kurias įsteigė, išlaikė ir išugdė senoji karta. Ir tie šimtai, tūkstančiai ir net milijonai dolerių, kuriuos Am. lietuvių surinko Lietuvai, irgi yra tos pačios lietuviškos širdies dovana. Kad tai nėra lengvai padaroma, rodo kad ir toks pavyzdėlis. Štai, Čikaga, ir apylinkė seniau per metus surinkdavo Balfui net daugiau

kaip 30.000 dolerių, o dabar, kai ten privažiavo šitie: tremtiniai, ta pati Čikaga tepajęgiai sukraptyst vos 8.810 dolerių...

Įsidėmėtini žodžiai

Rodos, labai teisingai ir kaip tik pačiu laiku gyvenimo momentą pulsą pagavo Balso pirmininkas kan. dr. Končius, kai jis Čikagoje, dar šiais metais, kalbėjo į buv. tremtinius šiais žodžiais: "Kaipo Balso pirmininkas nuosirdžiai prašau susilaikyti nuo kritikuojimo ir neapgalvotų pareiškimų apie seniai čia gyvenančius lietuvius. Pagyvenkime bent penkeris metus: susirašinkite su šio krašto reikalais ir problemomis; susirašinkite su lietuvių čia gyvenimu ir jų visa būkle ir tik po to darykite išvadas. Dideliu kantrumu, nusižemimu ir pasišventimu kilniems mūsų tautos reikalams, galite daug gero nuveikti, ypač čia gimusių lietuvių kilmės asmenis patraukdami į bendrą darbą. Bendra-labijimas bus sekmingas ir naudingas tik tuo metu, jeigu jūs, brangūs buvę tremtiniai, įsijungsite į čia esančių lietuvių centrų ir organizacijų veiklą." (Draugas, Nr. 28, 1952).

Visas tas klausimas yra toks degantį aktualus, kad iš tikrųjų negalima tuo reikalu nekaltėti. Būtu gera, kad ir seni ir nauji veikėjai apie tai pasakytų. Reikia apsvaistinti, pasitarti ir kas nors daryti, nes apsidairimo laikas praėjo ir atėjo laikas veikti.

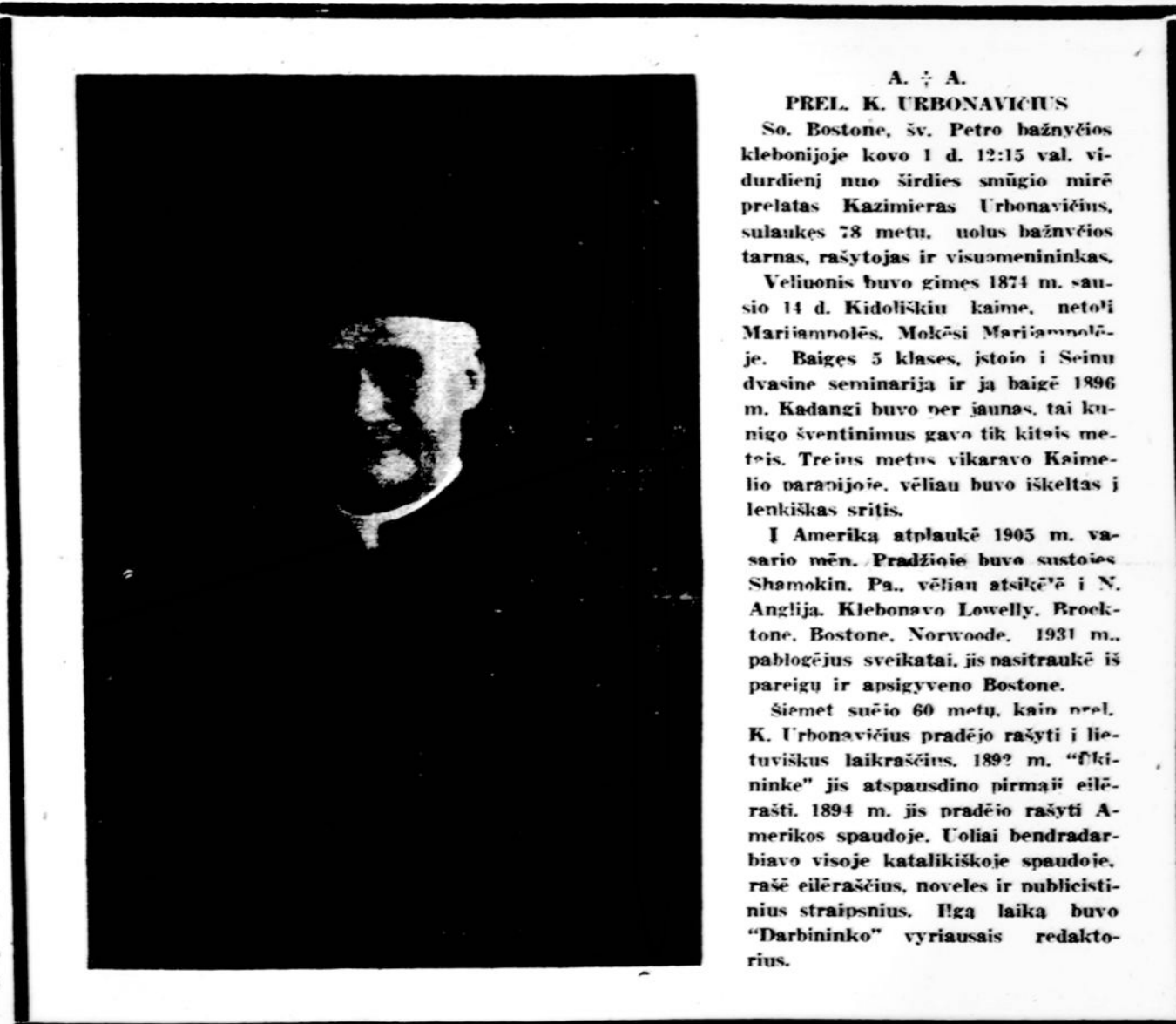
PAVERGTOJE LIETUVOJE

• Šaulių dviračių fabrikas pasizadėjo "draugui Stalinui" pasiduoti tūkstančių dviračių daugiau, negu numato planas. Baldų fabrikai — "Lietmedis" ir "Krasnaja Zvezda" — pažadėjo pagaminti baldų virsumo plano už pusantro milijono rublių. Taigi, spaudžia iš Lietuvos darbininkų paskutinį prakaitą, o iš krašto išveža, ką tik išpaudžia.

• Ekonominiam Lietuvos gyvenime nuolatos skamba šūkiai: "Visomis jėgomis išpildyti prievolę", "Neatsilikite", "Šėta lėtai ir blogai". Visa tai rodo vargingo gyvenimo tikrovę, kad nuolatos reikia raginti ten, kur seniau savaime vykdavo. Kolūkams jau įteikiama amžino valdymo aktai. Pirmasis ten įteiktą gavo Čkalovo vardo ūkis. Tuo reikalu pranešimą pa-

darė rajono vykdo komite'o pirm. Aleks. Visų vardu paskelbta rezoliucija, kad "Žemės ūkio artėles nariai labai dėkingi Sovietų valdžiai, ypač Dr. Stalinui, didžiausiam žemės ūkio darbininkų globėjui". Senųjų darbininkų "globa" prieš šį naują "globėją" nublanksta kaip šešelis.

• Iš kur kils lietuviai? "Sov. Litva" (Nr. 275/51) skelbia, kad Pabaltijo sovietinių tautų etnografinę konferenciją bolševikinis "mokslininkas" H. Čebokserovas pasakė, jog "Stalino nuomonė Pabaltijo tautų kalbotyros srityje nustatė naujas gaires tų tautų kilmės išaiškinti". Taigi, višiem ten dabar turi būti aišku, kad lietuviai su latviais — kilę iš rusų...

A. A.

PREL. K. URBONAVIČIUS

So. Bostone, šv. Petro bažnyčioje klebonijoje kovo 1 d. 12:15 val. viurdienį nuo širdies smūgio mirė prelatas Kazimieras Urbonavičius, sulaukęs 78 metų, uolum bažnyčios tarnas, rašytojas ir visuomenininkas. Vėlonis buvo gimęs 1874 m. sausio 14 d. Kidolikių kaime, netoli Marijampolės. Mokėsi Marijampolėje. Baigęs 5 klases, įstojo į Seinų dvasinę seminariją ir ją baigė 1896 m. Kadangi buvo per jaunas, tai kunigo šventinimus kavo tik kitais metais. Treis metus vikaravo Kaime, narašijose, vėliau buvo iškeltas į lenkiškas sritis.

I Amerika atplaukė 1905 m. vasario mėn. Pradžioje buvo susistojo Shamokin. Pa., vėliau atkėlė į N. Angliją. Klebonavo Lowellly, Brooktone, Bostone, Norwoode. 1931 m. pablogėjus sveikatai, jis pasitraukė iš pareigų ir apsigyveno Bostone.

Siemet sulio 60 metų, kaimo prel. K. Urbonavičius pradėjo rašyti ir lietuviškus laikraščius. 1892 m. "Ųkininke" jis atspausdino pirmąjį eilraštį. 1894 m. jis pradėjo rašyti Amerikos spaudoje. Uoliai bendradarbiavo visoje katalikiškoje spaudoje, rašė eilraščius, noveles ir rubelintinius straipsnius. Ilgą laiką buvo "Darbininko" vyriausias redaktorius.

JEROME JEROME

SMAUGLYS

Ištrauka iš rinkinio "Novel Notes"

Kai sutikau jį pirmą kartą, jis buvo jaunas vyras, 26 metų, stamant, aštraus proto, griežto ir atkaklaus būdo. Vienais jis toks labai patikęs, ir tie jį laikė gabiu, žaviu vyru. Kiti — tokių buvo žymi dauguma — nelabai jį mėgo dėl tirosniškų jo būdo žymių. Kai po trejų metų jį vėl sutikau, jis atrodė tikras senis, nors teturėjo 29 metus. Jis buvo visiška suglebes ir praradęs betkokį pasitikėjimą savimi, o kada prašnekdavo apie kitus, tai dažnai jau nukalbėdavo neprotinai...

Jis buvo vienas iš jaunesnių dalininkų stambios Londono arbatos pirklių firmos. Tos firmos įstaigoje jam nebuvo ko pakankamai veikti... Taigi, kai pietų Indijoje arbatos plantacijos perėjo į firmos rankas, jam buvo pasiūlyta ten vykti ir joms vadovauti. Jis tuo labai apsidžiaugė, nes numatė, kad darbas ten pareikalaus aštrios minties ir judraus veiksmo, kuris liete liejosi iš pačios jo prigimties. Jis tikėjosi ten rasti ir džiaugsmo, kurio nebegalėjo

jam duoti civilizacijos suslėgtas miesto gyvenimas.

Tikiai viena būtybė galėjo priešintis tam jo sandėriui su firma: jo žmona. Jis buvo vedęs trapią ir gležną mergaitę, sekdamas priešybės potraukiui, kuris yra pačios gamtos įdėtas į mūsų širdis. Ji buvo baili ir nedrąsi — viena iš tų moterų, kurios mažiau bėgsta nuo mirties negu pavojaus ir kurios greičiau apsipranta su likimu negu baimė. Tokios moterys, kaip patirta, spygudamos bėga nuo pelės, bet karžygiškai sutinka kankinimus. Jos negali suvaldyti savo virpančių nervų, kaip drebulė nepajėgia rimtyje išlaikyti savo drebančių lapų.

Ji visiškai netiko tam, ką jis dabar rinkosi. Tai galėjo sugriauti visą jos gyvenimą. Galimas daiktas, jis tai nujautė ir dėl to valandėlei buvo susimastęs, tarsi norėdamas įsijausti į jos vidaus pasaulį. Tačiau tokie žmonės reikalauja svarsto kitaip, kaip tik tai iš savo požiūrio. O jis buvo vienas iš jų. Jis ir mylėjo ją aistringai, kaip daiktą, kuris jam priklausė. Tokie žmonės panašiai myli ir šunis, tvodami jiems lazda, arba arklius, kuriems įbrėžta sūnų vėl suspaudžia aštriais periniais. Dėlto pasitarti su žmona jam neatėjo nei į galvą. Jis vieną dieną tiesiai pasakė, ką yra nusprendęs: priminė, kada turi išvykti; davė stambų čekį, kad apsių pirkty, kas jai reikalinga; jei dar trūktų, turinti jo nesivaržyti ir pasakyti. Ji gi, klusni ir mylinči kaip ištikimas šmelis, tikrai plačiau atvėrė akis, bet nieko neprisitarė... Paskui ji verkdamo tyliai, bet išgirdusi jo žingsnius, skubiai nusišluostydavo ašaras, kad neliktų nei pėdsakų, ir eidavo jo pasitikti maloniai šypsodamos.

Naujos gyvenimo sąlygos jos bailumą ir nervingumą dar padidino. Jam tai buvo nepakenčiama... Jis nepripažino jokios baimės ir dėlto negalėjo kito suprasti. Jam rodėsi, kad tai yra netikusis jautulingo žmogaus silpnėbė. Jis buvo sau įsikalęs į galvą, — tai yra bendra visiems tokiems vyrams, — kad moterų baigštumas yra prasimanomas jų pačių: jos apie tai nuolat galvoja ir pasakui bijosi. Jis manė, kad reikia moterims tik įrodyti, kaip kvaila yra bijoti, ir jų nervingumas pradingęs.

Labiausiai jį erzino, kad žmona siaubingai bijojo gyva-

tės... Jis negalėjo suprasti, kaip šis nekenksmingas, net vertas pasigailėjimo padaras gali sukelti mirtiną baugulį, tiesiog siaubą, tokios protingos būtybės, kaip jo žmona. Jis apsisprendė būtinai pagydyti ją iš tos ligos baimės.

Jis savo pasiekė atsitiktinai, ir net daugiau negu tikėjosi, bet tai paliko siaubo žymes jo paties akyse. Ligi šios dienos nėra jos pradingsios iš jo akių, ir jau niekada nebeišnyks.

Vieną rytmetį, jodamas namo, jis išgirdo dūsliai šnypščiavimą prie pat jo ausies. Pakėlęs akis, pamatė, kaip didžiulis smauglys nuo medžio šakos sliuogė į žolę, skubėdamas pradingti. Kadangi jis buvo begrįžtas iš medžioklės, tai užtaisytas šautuvas kabojo čia pat prie balno. Nušokęs nuo krūtelėjusio arklio, jis dar spėjo prisitaikyti, kol šluozas nebuvo išnykęs iš akių. Šūvis buvo toks taiklus, kad smauglys nudėjo vietoje. Paėmęs jį nuo žemės, perkorė per balną ir iščiaus nujojo toliau.

Dabar, jojant namo, jam mušė į galvą tvaski mintis. Jis juk gali tuo negyvu ropliu taip išgydyti savo žmoną, kad ji daugiau jau nebijojo nei gyvųjų. Jis taip viską sutaisys, lyg būtų nudėjęs gyvas. Žmona, aišku, didžiai išsisga. Paskui jis įrodys, kad tai būta negyvo

daikto, kuris jai įvarė tuščios baimės. Žinoma, tada susigės ir bus visam laikui atpratinta nuo savo kvailio ir įsivaizduoto baimumo. Tokia mintis, be abejo, galėjo rasti tikrai kvaišo galvoje.

Pasiekęs namus, jis tą gyvatę nusitempė į savo kambarį ir užsirakino. Kaip jau buvo jodamas sugalvojęs, perkorė ją per langą ir taip aptvarkė, kad ji rodėsi kaip gyva, besiranganti į vidų pro atvirą langą. Viskas ištikrųjų buvo sumaniai padaryta.

Apsitvarkęs su smaugliu, pasiėmė iš lentynos knygą, atskleidė ją ir nugarėle į viršų padėjo ant sofos. Tik dabar atkakino duris ir išėjo. Jis buvo nepaprastai patenkintas ta savo išdaiga ir pats savimi.

Papusrėčiavęs nesiskubino pakilti ir eiti, bet užsirikė cigara ir tylėdamas pūtė dūmė. Po geros valandėlės jis kreipėsi į žmoną:

— Ar nepavargus? — pasiteiravo nusišypsodamas.

Ji taip pat nusiukoė, išvadino jį senu tinginio pančiu ir paklausė, ko jis dar norėtų.

— Norėčiau užbaigti pradėtą skaityti apysaką. Aš ją palikau savo gūžtoje. Ar tavęs neapšunkintų? Rasi ją apverstą ant sofos.

Ji pašoko ir lengvais žingsniais pribėgo prie durų. Kai

stabilėjo prie slenkščio ir grįžtelėjo jo pusėn, paklausdama tos knygos vardo, jis pagalvojo, kokia miela ir trazi lietuvi. Jam dabar pirmą kartą smilkstelėjo galvoje, kad jis ne visai gerai darė.

— Nieko, — murtelėjo jis sau paskildamas. — Aš taip noriu.

Jis save suvaldė nešukterėjęs, o jį pradingo už durų. Jis dar girdėjo jos žingsnius, praeinančius pro kitus kambarius, vėl atsisėdo ir šypsojosi. Aiškiai buvo girdima, kaip jo kambario durys atsidarė ir vėl užsitarė, o jis tebesėdėjo akis pastatęs ir prisivėpęs.

Praėjo valandėlė, gal dvi. Laikas jam pasirodė perlgas. Staiga jis išgirdo, ko ir buvo laukęs, — klaukų klyksmą. Paskui spygtelėjo dar kartą, ir tai jį sueraminio. Jis tikėjosi išgirsias jos žingsnius, bėgant atgal, bet to nebuvo. Šypsnis sustingo jo lūpose.

Klyksmas pasigirdo dar kartą ir dar kartą — vienas po kito. Jis įtempė ausis. Spygdavimas užsibaigė keistu, dūslu nusikvajojimu. Po to viskas nutilo.

Iš tos baisios tylos pirmą kartą šios vyro gyvenime prasižvėrė išgastis. Jis žvilgtelėjo į tamsiądį savo tarną. Kai jį akys susitiko, jose galėjai pastebėti tą patį baugų nerimą.

Jiedu instinktyviai puolė bėgti ton pusėn, kur buvo taip stailga viskas nutilė.

Aširdingas duris, jis išvydo tris daiktus: vienas buvo jo nudėtas smauglys, perkartas per langą taip, kaip ir buvo palikęs; antras buvo gyvas, galimas daiktas, pirmojo draugas, kuris palengvėlei raitėsi prie negyvojo; trečias buvo kraujuotas gniužulas kambario viduje.

Jis nieko daugiau nebeatsimena iki tos valandos, kai praverė akis visai jam nepažįstamoje vietoje. Tačiau jojo tarnas, kuris spieddamas pasileido bėgti atgal, kai durys buvo pravertos, dar spėjo pamatyti, kaip jo ponas puolė tą gyvąjį smauglį. Kai atskubėjo daugiau žmonių ir nučiuop sverdijantį vyrą, jie pamatė, kad gyvajam smaugliui buvo nutraukta galva.

Šis šurpus nuotykis visiškai pakeitė mano pažįstamo charakterį... Jis tai papasakojo man vieną vakarą, kai mudu sėdėjome ant laivo blykties. Kalbėjo jis monotoniškai, nerodėdamas jokio susijaudinimo ženklų, lyg koks bejausmis stiebas. Kai jis pabaigė, aš jį paklausiau, kaip jis gali taip šaltai viską prisiminti.

— Prisiminti? — atsakė jis truputį nustebejęs. — Visa tai tūno manyje be atvangos.

Vertė S. S.

SLAPTOJI KARIUOMENĖ KAUNO POŽEMIUOSE

"Kai vieną kartą lietuviai, būdami neskaitlingi, buvo netikėtai puolami skaitlingiausio priešo ir jau buvo bepradeda svyruoti, Šv. Kazimieras, pasirodęs ore, davė jiems didelę pergale."

I.

1940 m., kai bolševikai jau pradėjo Lietuvoje šeiminkauti, kišti į kalėjimus nekaltus žmones ir juos ten žiauriai kankinti, kai visame krašte apsiniaukė linksmas ir gražus žmonių gyvenimas, teko viename sodžiuje aplankyti sunkiai sergantį senuką ir su juo išsikalbėti.

— Tai ką, dėde, jau turime naują valdžią, — pradėjau jį kalbinti. — Dabar tai bus tvarka: be valdžios žinios negalėsi nė nosies nusišluostyti. Ar teko matyti naujuosius bolševikų kareivius? Jum, dėde, teko tarnauti rusų caro armijoje, todėl domu būtų juos palyginti. Manau, kad bolševikų kareiviai yra stipresni ir geriau išmokyti, negu...

— Ei, vaikel, — atsiduso senukas lovoje, — kiekviena galybė irgi prieina liepto galą. O kokia galinga buvo caro armija, kokie mandrūs jos "aficeriai"! Kurgi šiandieną jie? Išgaravo, kaip rūkas pievoje, ir baigta.

— Bet, dėduli, šitie naujieji bolševikų kareiviai priklauso taip vadinamai "nenugalimai" armijai". Jų niekas nebeįveiks.

— Aš jau senas, — kalbėjo toliau senukas, — gal tos valandos ir nebesulauksiu. Jūs, jaunieji, pamiršite mano žodį. Kai bolševikai per daug Lietuvoje pradės siausti, kankinti

žmones, kai žmonės nebegalės nė bažnyčioje laisvai pasimelsti, ir praras viltį sulaukti geresnių dienų, tada mums į pagalbą ateis šv. Kazimieras. Ar tu nežinai, kad jis mūsų karalaitis, mūsų apgynėjas — jis Kauno požemiuose laiko slapta savo kariuomenę ir nelaimėse lietuviams padeda. Šv. Kazimieras, vaikel, galingesnis už visokius, kaip čia sakėi, nenugalimos armijos kareivius...

Žiūrėjau į išdžiūvusį senelio veidą ir mačiau, kaip jo akyse degė mažytis vilties žiburėliai,

o gyslėtos rankos tarsi kažin kaip spaudė ir nenorėjo paleisti. Gal jis pasijuto vėl esąs jaunas caro armijos kareivis, vėl girdi komandos žodžius ir traukia į mūšį...

II.

Kiekvieno krašto šventieji apipinti tikrais istoriniais pasakojimais, legendomis, padavimais. Turi jų ir mūsų šv. Globėjas, Karalaitis šv. Kazimieras. Jo gyvenimo aprašyme, Bažnytinės Vyriausybės patvirtintame, skaitome: "Kai vieną kartą lietuviai, būdami negausūs, buvo netikėtai puolami labai gausaus priešo ir jau buvo bepradeda svyruoti, Šv. Kazimieras, pasirodęs ore, davė jiems didelę pergale."

Sis šv. Kazimiero pasirodymas kovojojiems lietuviams taip gražiai mūsų dail. J. Markevičius navaizduotas Lietuvoje, Panevėžio Katedros kunigams amžiams paliko Lietuvos vaikuose gilų įspūdį. Žmonių vaizduotė palaikė jį gyva, gražino ir puošė naujomis le-

Lietuvos Globėjas šv. Kazimieras

Šv. Kazimieras pasirodo kovojantiems su Maskva Lietuvos kariuomenei prie Polocko. Sis paveikslas yra paimtas iš senos XVI amž. Italijos išleistos knygos apie šv. Kazimierą.

JONAS PETRĖNAS,

gendomis, padavimais. Matyt, iš to ir kalbos apie slaptąją šv. Kazimiero kariuomenę Kauno miesto požemiuose, kurią didelio pavojaus metu jis išveda į mūšį ir padeda neviltigai besigrūmiantiems lietuviams.

Legendos ir padavimai, kurie supa šventųjų gyvenimą, nėra vien tuščios pasakos. Jos turi gilesnę prasmę ir daug ko pamoko. Šios legendos bei įvairūs pasakojimai eina iš kartos į kartą, palaiko jose stiprią viltį ir pagarbą tos šalies šventajam Globėjui. Jeigu vaikai ir net suaugusieji taip mėgsta ir brangina fantastiškiausius pasakas, jeigu jų besiklausydami žmonės verčia nelaimingųjų našlaičių, miške beklaidžiojančių, matyt, kad jos pasiekia žmonių iširdis ir sukelia jose į-

vairių jausmų — užuojautos, gailėstingumo, pagarbos, padėkos, atsidavimo ir t.t.

Religinė legenda ar padavimas apie šv. Kazimiero slaptąją kariuomenę, Kauno požemiuose laikomą, taipgi turi savo prasmę ir daug ko pamoko.

III.

Esant pavojui ar didžiai nelaimei, pirmiausia žmogus patis savo jėgomis nori jį pašalinti ir apsiginti. Patį mūsų savaime to reikalauja ir tai pataria. Kai žmogus iš savo pusės padaro viską, ką jis gali, o tas pavojus ar didelė nelaimė vistiek lieka neišvengiama, tada žmogus pradeda atsiminti ir sauktis kokios nors "slaptos pagalbos", ateinančios jam į talką.

Legenda apie slaptąją šv. Kazimiero kariuomenę taipgi įpareigoja visus lietuvius pirmiausia patiems sukaupti savo jėgas ir gintis nuo priešo. Di-

Šv. Kazimiero kopijėtos kampeis Vilniaus katedroje: sakykla ir karalių statulos

LIETUVIAI PASAULYJE

Did. Britanija

• Manchesteryje įvyko literatūros vakaras, kuriame dalyvavo F. Neveravičius, Stasys Laucius, Vl. Slaitas, R. Spalis. Po literatūros dalies dr. P. Karvelis, specialiai atvykęs iš Londono, painformavo apie aktualius lietuvių reikalus.

Šveicarija

• Ruošiamas naujas iliustruotas leidinys, skirtas Šveicarijai, Prancūzijai, Belgijai ir Afrikai. Jame bus įdėtos naujosios žinios apie Lietuvą bei jos rezistencinę veiklą.

Vokietija

• Stud. Edvardas Pašaitis, buvęs užsieniečių studentų sąjungos pirmininkas Vokietijoje, iš tų pareigų pasitraukė ir nori baigti mokslus Tuebingeno universitete.

• Vasario 16 buvo paminėta daugelio radijo siųstuvų. Viur buvo pasakytas trumpas žodelis ir duota lietuviškos muzikos bei dainų. Stuttgarto siųstuvą perdavė prof. Z. Ivinskio Falbą.

• Amerikos kariuomenės laikraštis "Stars and Stripes" vasario 16 proga įsidėjo aprašymą, kaip laisvieji lietuviai visame pasaulyje mini savo tautos šventę.

• Vliko ir VT pirmininkas prel. Krupavičius pasiuntė užuojautą Elžbietai II dėl kara-

liaus Jugio VI mirties ir atskirą sveikinimo telegramą naujai karalienei.

Kolumbija

— Vasario 16 proga Medeline teatro "Del Bella Artes" salėje įvyko iškilmingas nepriklausomybės minėjimas, į kurį lietuviai susirinko net iš tolimiausių kaimų. Kalbėjo pulk. A. Bikonaitis, primindamas garbingas laisvės kovas. Birutė Cypienė padainavo lietuvišką dainą, J. Bubelis padeklamavo porą eilėraščių, dvi jaunos sesutės Grigaliūnaitės paskambino pianinu. Po to buvo parodyta lietuviški filmai.

• Vasario 17 d. per "Voz de Antioquia" radijo siųstuvą kun. M. Tamašiūnas suruošė lietuvišką radijo pusvalandį. Buvo duota lietuviškos muzikos, kalbėjo vienas kolumbietis ir B. Cypienė padainavo solo lietuvišką dainą.

Kanada

• Inž. A. Stankevičius, buvęs Kauno radijo stoties viršininkas, dabar gyvena Montrealyje ir dirba radijo specialybeje, taiso radio aparatus.

• Toronto jaunimas, ateitininkai, skautai ir sportininkai, kovo 9 d. kartu mini šv. Kazimierą. Ši diena paskelbta "Lietuvių Jaunimo Diena". Minėjimo meninę programą išpildys pats jaunimas.

KAS KĄ SAKĖ

Pakels cirko ideologinį lygį

Maskvos cirko direktorius paskelbė, kad greit bus įvesti nauji cirko numeriai, skirti "taikos propagandai ir kovai su karo kurstytojais". Cirko kolektyvas paragintas išpildyti "istorinius komunistų partijos nutarimus" ir pakelti cirko spektaklių ideologinį lygį.

Neištesėjo pažado

Seniausias Vakarų Vokietijoje pabėgėliui A. Heinz pernai metais sufako šimtą metų. Ta proga Wildungo tabako fabriks jam paskyrė ligi gyvos galvos pensiją. Dabar Heinz sukako šimtą pirmuosius metus, bet jam pažadėtos pensijos negali gauti, nes per tą laiką fabriks subankrotavo.

Kuris laikas

Vilniuje prieina prie policininko žmogelis ir teiraujasi laiko.

— Deja, neturiu laikrodžio, — atsako policininkas. — Bet palaukit minutėlę...

Ir policininkas apsidairo.

— Po kelių minučių bus pusė devynių, — sako jis klausėju.

Žmogelis apsidairo, bet niekur jokio laikrodžio nematyti.

— Iš kur jūs žinote, kad tuoj bus pusė devynių? — teiraujasi mustebs jis policininko.

— Kur čia tas laikrodis yra?

— Jokio čia laikrodžio nėra, — paaiškina jam policininkas.

— Bet gyventojai jau uždarinėja langines. Taigi greit turėtų būti Amerikos Balso pranešimai.

Pabrango ir blusos

Brangmetis Prancūzijoje neaplenkė nė blusų. Mėnesio laikotarpyje jos pabrango apie 30%. Tai liečia ne šunų ir kačių blusas, kurios nei bandymams, nei blusų cirkui netinka, bet žmonių blusas. Jų kaina paško nuo 9 frankų ligi 12.

Nepatogumas

Mr. Smith pereiną namo susirūpinęs.

— Brangioji, — sako jis žmonai, — būk tokia gera ir užsiuk man kelių kišenės skylę. Kai tik noriu išsitraukti nosinę, visuomet išpešu marškinių sterbėlę.

Dar nė žodžio nepasakė

Ilgai prie telefono automato laukęs ir jau netekęs kantrybės, pilietis atidaro būdelės duris ir kalbančiam sako:

— Manau, kad tamsta jau būsi baigęs kalbėti.

— Aš!! — mustebs sako kalbančysis. — Aš dar nė žodžio nesu pasakęs. Ligi šiol dar kalbėjo tik mano žmona.

PAIESKAU savo brolio AUGUSTO JESULIO, apie 63 metų amžiaus, gimusio Šaukėnų miestelyje, šaulių ap. Iš Lietuvos jis atvyko Amerikon 1910 ar 9 metais, gyveno New York. Turi sūnų Bronių apie 29 metus amžiaus. Nuosirdžiai prašau atsiiepti patį brolių ar jo sūnų Bronių, o jei kas žino apie juos, maloniai prašome parašyti laiską šiuo adresu:

JOSEFA VAICENAS
Rua Maestro Cardim 1125
Sao Paulo, Brasil, S. A.

VARDAN DIEVO

MAZUJŲ MALDOS — paveiksluota maldaknygė, kurią parengė Kun. Stasys Yla, iliustravo dailininkas Paulius Augius. 66 originalūs paveikslėliai, eiliuotos maldos. Kaina \$1.25. Kreiptis pas leidėją: **Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.**

SPAUDOS NAUJIENA

FAUSTO KIRŠOS
SVENTIEJI AKMENYS
DIDAKTINIAI EILĖRAŠČIAI

Išleista prel. Pr. M. Juro išomis. Gražus lais. J. Valiaus viršelis. Galima gauti "DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, 21, N. Y. Kaina 2 dol

D. BRITANIJOS LIETUVIAI

J. KUZMICKIS

Kaip kiekvienas benamis, taip ir D. Britanijos lietuvis nėra sėslus ir net per ilgęs laiką negali susigvynti su šio krašto darbo bei pragyvenimo sąlygomis, su savo padėtimi anglų darbininkų tarpe, su visa šio krašto gyvenimo tikrove.

Iš antros pusės tik tas gali planuoti, išdėstyti savo darbus kuriam nors ateities laikotarpiui, kuris jaučiasi bent kuriam laikui įsikūręs. Jeigu jis kasdien jaučia laikinumą, jeigu dairosi pigesnio bilieto į tolimesnius kraštus, jis joku būdu negali ką nors reikšmingesnio padaryti.

Kultūriniai reikalai

Organizacinė veikla, spauda, švietimas, sava religinė bendruomenė — štai tos gairės, kurios, didesniai skaičiai lietuvių bet kur įsikūrus, tuojau nusmaigsto jų darbo planus.

D. Britanijoje visus lietuvius apjungia DB Lietuvių Sąjunga. Kitų organizacijų padaliniai nori ką nors padaryti, bet vis dėlto negali vien dėl to, kad jiems nebeužtenka narių. Tačiau koks gali būti veikimas, sąlysim, vieno milijono gyven-tojų mieste, kuriame gyvena vos apie penkiasdešimt lietuvių? Suprantama, jie gyvena išsisklaidę plačiose apylinkėse ir, norint bent daugumai susirinkti, yra labai sunku.

Su spauda taipgi nėra taip lengva. Juk niekur visasa 100% lietuvių savo laikraščio neskaito. Sakysim, "Išėvių Draugo" spausdinama apie 500 egz., "Britanijos Lietuvis" apie 2.000.

Su tokiu skaitytojų skaičiumi negalima planuoti kokių ypatingų pagerinimų ar pajavairinimų, — kai taipgi reikia primygtinai pabrėžti — net ir bendradarbių labai stingama.

Ką galvoti apie vietoje leistinas knygas? Praktika parodė, kad vietoje užtenka apie 200 egz. tikrai vertingos knygos, o ką begalvoti apie vidutines... Dėl to vietoje gyvena rašytojai (F. Neveravičius, R. Spalis, K. Barėnas, Vl. Slaitas, J. Gailius) stengiasi savo knygas išleisti kur kitur, kur ir spauda gal pigesnė, o ir skaitytojų daugiau.

Sunku ir su vaikų mokymu lietuviškose mokyklose. Pirmiausia, veikama partizaniskai. Neturima jokios efektingesnės švietimo komisijos ar inspektorato, kuris rūpintųsi bent pastovios programos sudarymu ir dėtų pastangų atsigabenti reikalingų vadovėlių. Sunku, bo to, su mokytojais. Tiesa, jų yra vienas kitas. Bet kas iš to. Didėsnė jų dalis, ir pakalbinta, nenori dirbti "vargu mokykloje" su suanglėjusiais vaikais. Reikia ieškoti kitokios išeities ir dažnai tenkintis necenzuotais, bet idealistais žmonėmis. Pagaliau, net ne visiems tėvams — netgi inteligentams — aišku, kuriam tikslui leisti savo vaikus į kažin kokią "įstatymų nepripažintą mokyklą..."

Pastaruoju metu Anglijoje pradeda nukentėti ir religiniai lietuvių reikalai, kai savų kuni-

gų skaičius pradeda pastebimai mažėti. Jau du tremtiniai kunigai anksčiau iškeliavo kitur; dabar rengiasi emigruoti ir trečiasis. Tokiu būdu visoje Anglijoje (be Skotijos) pasilieka vos keturi kunigai, kurių du gyvena Londone, vienas Lancashire ir vienas Yorkshire. Jokių būdu negalima periodiškai visų ap-lankyti, o ką bekalbėti apie mažesniais būreliais gyvenančius.

Kasdieniai rūpesčiai

Kuo tad gyvena paprasti lietuviai, išsisklaidę stambesniuose Anglijos miestuose ir miesteliuose?

Sunku atsakyti į šį klausimą, nes pagal Jurgį ir kepurę. Tačiau noriu truputį sustoti kaip tik prie tų, kurie gyvena atokiau nuo lietuviškų kolonijų ir rečiau pasimato su kitais lietuviams.

Vietoje jokių savų susirinkimų bei pramogų neturi. Net savo tautiečių, su kuriais galėtų dažniau susitikti, stinga. Į lietuviškas pamaldas labai retai kada nuvažiuoja, nes arba per toli, arba net fiziškai neįmanoma. Kas tad belieka?

Šeštadienį paprastai gauna "B. Lietuvį", jei, žinoma, jį prenumeruoja. Paskaito, pasiklaudo, pasinformuoja ir padeda. Naują knygą retai nusiperka: platintojas neatina, o pačiam per daug vargo jų ieškoti.

Ar nuostabu tad, kad tokios šeimos lieka arba labai konservatyvios, arba iš viso net moraliai atitrūksta nuo savo ben-

drumenės. Ar galima stebėtis, kad tokių šeimų jaunimas — vyrai ir mergaitės — tuokiasi su kitataučiais, nes kitokio pasirinkimo nėra. Ar galima vėl stebėtis, jei tokių šeimų vaikai lietuviškai pradeda visai nebe-kalbėti, o apie Lietuvą neturi nė žaliausio supratimo...

Man rodos, tokių "atsiskyrėlių" yra visur. Apie juos retai pagalvojama. Retai pamąstoma, kad jie su laiku visai dingis savo tautai ir savo kraštui. O reikėtų ką nors daryti. Reikėtų galvoti, kaip ir juos nors retkarčiais įtraukti į savųjų tarpą ir bent kuriam laikui tautiškai sustiprinti.

Tiesa, yra kas veikia ir be organizuoto gyvenimo, ir be savų artimųjų. Vienas įsigyja namą ir nuo ryto iki vakaro, jei laisvas, trūšia apie jį. Kitas pradeda minti kelią į smuklę...

O vėl kiek rūpesčių su kasdienia duona, su apranga, su kitais kasdienybės mažmožiais!

Tai tik bendras vaizdas. Tai faktų konstatavimas. Gal dėl to veiklesnėji emigruoja kitur, bijodami apsamanoti (gal ir ne taip stipriai veikiami kitų "psichologinių motyvų"). Gal dėl to liekantieji su rūpesčiu žiūri į kultūrinio darbo pirmūnus, nes, jiems pasitraukus iš darbo lauko, beliktų nykuma ir tuštėbės.

Sitas vaizdas pabrėžtinai kalba apie reikalingą stipriau organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri, gerai įsitvirtinusi, galėtų nuosekliau pagalvoti ir apie plūduriojančias lietuvių salas audringame anglosaksų tautų vandenynė.

Barsukų valstybėje

Nuo Atlanto iki Pacifiko, skersai per visą žemyną, eina JAV ir Kanados siena. Jei norėtum ją visą pamatyti, tai, atėjęs iki Didžiojo ežero (Lake Superior), galėtum ir atsidusti: čia būtų pats vidurys. O pusę kelio nuėjus, būtų pats laikas pasislėpti ir pasislėpti Wisconsin valstybėje papietauti. Žvilgtelėjęs į žemėlapi, pastebėtumei, kad ji šiauriniu galu prieina prie to Didžiojo ežero, bet daug platesnį rytinį krantą mirkdo Mičigano ežere, prie kurio prieina ir Čikaga. Illinois ir Wisconsin yra kaimynės, kaip Latvija ir Lietuva, ir tie du ežerai labai primena Baltijos marias. Rasi čia ir daugiau dar vandens: mažų mažais kokių 7000 ežerų ir ežerėlių, iš kurių savo vandenį semia Mississippi ir Wisconsin upės. Tiesą sakant, tas kraštas senųjų jo gyventojų, indėnų, ir buvo vadinamas "vandenų susibėgimu" — Quisconsin. Prancūzai pagal savo liežuvį pasidarė Wisconsin, ir toks vardas paliko iki šiai dienai. Bet nedaug trūko, kad būtų įsigalėjęs ir "The Bagler State" (barsuko valstybės) pavadinimas. Mat, pirmieji kolonistai čia gyveno kaip barsukai olose, kai jie kasė švina, o padorių namų dar neturėjo. Dabar jau tai visa praėjo. Wisconsin turi ne tik gražius namus, bet ir gražią ateitį.

Norėjo būti antruoju Kolumbu

Kolumbas, kaip žinome, norėjo rasti trumpesnę kelią į Aziją, plaukdamas Atlanto vandenimis, o prancūzas Jean Nicolet manė ją prieiti sausuma. Jis 1634 metais patraukė į šiaurę, tikėdamas rasti mažąjį ir skersakius — kinčius, o rado augalotus ir pusnuogių Winnebego kilties indėnus. Kadangi Amerika jau buvo atrasta, tai jis tik atrado Amerikoje naują valstybę — tą Quisconsin. Tuo keliu paskui toliau pasileido kiti prancūzai: Allouez, Perrot, tėvas Marquette, Joliet. O kur jie ėjo, ten ir savo prancūziškus vardus paliko. Jie tebėra ir dabar, kaip antai: La Crosse, Fond du Lac, Marquette, La Pointe, Las du Flambeau ir k. Rinkosi ten ir daugiau žmonių, bet JAV gana ilgai nesidomėjo nei tais naujakūriais nei tuo visu kraštu.

Dabar jau susipažinęs dėl radinio

Tiktai 1803 metais Indianos valstybės gubernatorius Harrison pasiuntė savo teisėją Charles Raume į La Baye (dabar Green Bay), kad jis ten pabūtų jo vietininku. Tą patį panoro padaryti ir anglai. Kilęs karas (1812 m.) kraštą smarkiai apnaikino. Vadinasi, naudos nebuvo nei vietiniams nei kitiems, kai neliko įsikūrusių žmonių. Tiktai po dešimties metų ėmė vėl tekėti naujos emigrantų masės iš Belgijos, Vokietijos, Norvegijos ir Danijos.

Dabar jau indėnams labai nepatiko, kad jų sodybas svečiai užsėda. Narsus jų vadas Black Hawk, sujungęs dvi in-

P. PETRUSAITIS
Wisconsin kartais pravardžiuojama "barsukų valstybe." Ji turi 56,066 kv. mylias ploto ir 3.44.575 gyv. Sostinė — Madison (96.056). Didžiausias miestas — Milwaukee (637.392).

dėnų gimines, bandė 1830 metais baltuosius išvyti, bet mūsų prakio. Jis buvo savo draugo išduotas ir kelerius metus praseidėjo uždarytas už grotų. Tuo tarpu Wisconsin kraštas gavo teritorijos teises (1836), o vėliau buvo įjungtas į JAV kaip 30 žvaigždė (1848). Pirmuoju gubernatorium buvo Nelson Dewey.

Saugomi, bet miršta

Baltiesiems įsigalėjus, indėnams nebeliko to laisvo gyvenimo.

Wisconsin valstybės vyriausybės rūmai Milwaukee, kurie laikomi vienu iš gražiausių pasaulio.

mo, prie kurio jie buvo per ilgus amžius pripratę, o atrasti niekaip negalėjo. Jie ėmė skursti ir nykti. Dabar jų tėra koks 12.000 visame Wisconsin. Čia priklauso Chippewa, Potawatomi, Menomonie ir Iroquois gentys, sutelktos į specialius rezervatus. Jie baltųjų vengia, yra tylūs, užsidarę, gyvena taip, kaip ir prieš kokią šimtą metų. Verčiasi medžiokle ir suvenyrų gamyba. Vyriausias jų vadas vadinamas "Geltuonoju Griausiniu."

Vasarą užplūsta turistai

Gausybė ežerų su gražiomis pakrantėmis ir žuvmis kas vasarą pritraukia margas minias turistų ir vasarotojų, ypač iš Čikagos. Labiausiai jų mėgstamas lankyti vietos yra Wisconsin Dell ir Cave of Mounds.

Dells miestelis, išsitiesęs Wisconsin upės aukštupyje, turi ne daugiau kaip 2000 gyventojų. Tačiau vasaros metu čia prisirenka iki 5000 vasarotojų. Gyvenimas, žinoma, tada subruzdą, kaip pagaikščių pabadytas skruzdėlynas. Vasarotojai išmaiso visas apylinkes, kurios savo nelygumu sudaro tikrą koralą lygiam Wisconsin kraštui. Vasarotojai ir malsi po tas smiltainių kalvas, už pėsčios vados sudarytas. Mat, amžių bėgyje vanduo yra pridavęs

visokiųjų išdaigų: prirausę olų, tarpeklių, duobių, kiurymų. Jos turi įvairiausių pavaldus, o iš jų — ir savo keistus vardus.

Kai gamta kuria, o žmogus vardą duoda

Gamtoje žmonėms krinta į akį tai, kas yra kiek panašu į pačių gyvenime. Štai, išvydo ant upės karnto apvalią ir stačią uolą, lyg kokią koloną ar nūdegusio namo kamina, ir praminė ne kitaip, kaip "Chimney

Rock." O "Dvynukės Seserys" (The Twin Sisters) supintos su indėnų legenda: ten kitada gyvenusios dvi galingos dvasios. Pasakojama, kad tas narsusis indėnų vadas, mūsų pralaimėjęs ir priešų vejamas, vienu šuoilu persokęs tą siaurumą ir pasislėpęs oloje. Ji taip pat vadinama jo vardu (Black Hawk Head). Netoli yra ir "Velnio puodas" (Devil's Jug) — tikriausiai sakant, pusė milžiniško puodo su švelnėmis, tarytum gero puodžiaus dailintomis briauomis. Tų gamtos išdailinimų yra vis gausybė.

Antra turistų lankoma vieta, Cave of Mounds, yra nuostabi savo "augančiais akmenimis". Gamtininkai žino, kad tai yra vadinamieji stalaktitai ir stalagmitai. Pirmieji yra priklėję prie urvo lubų, kaip žiemą kokie ledo lūliai prie namo stogo. Sunkdamasis vanduo ant jų palieka vis daugiau nuosėdų, ir jie tokiu būdu vis "auga" smailiau žemyn. Apačioje vanduo tekdamas kuria panašius stačius baslius, stalagmitus, kurie taip pat didėja. "Augantieji akmenys", be to, keičia savo spalvą, kai vanduo apneša kitokiomis nuosėdomis. Žmonėms rodosi, lyg kas nešėtų ir krautų čia įvairius brangakmenis. Dėl to ir vardas — "Gem Room."

Gaila, kad tų žibūčių neužsidedi ant rankos, nepasidarysi auskarų ir neparduosi. Reikia imtis kito darbo, kad galėtum pragyventi, ne tik pasirožėti. Bet Wisconsin ir čia turi ko pasiūlyti. Tik apie tai kitą kartą.

Wisconsin valstybės lietuvių tautinių šokių grupė dalyvaujanti tautų festivalyje Milwaukee, Wis.

BIBLIOTEKŲ PAPILDYMO REIKALU

Paskutiniu metu mūsų spaudoje vis dažniau rašoma apie savo organizacijų ir mokyklų bei JAV viešųjų bibliotekų (Public Libraries) papildymą naujesniais lietuviškais leidiniais. Paskutinių kelių metų leidiniai surašyti kataloguose, kuriuos leidžia leidyklos "Gabijs" (335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.), ir knygynas "Nemunas" (3134 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.), spausdinami esamų laikraščių "Draugo" ir "Naujienų" administracijose knygų sąrašai tuose pačiuose laikraščiuose. Apie visus naujus leidinius nuolat informuoja Vilko leidžiama "Knygų Lentyna". Pr. metų 7-9 Nr. paskelbta 60 leidinių pavadinimai ir leidėjų adresai, 10-12 Nr., kuris dabar išėjo, — dar 61 leidinių randame. Prenumerata 1952 m. 16 Nr. Nr.) — \$1.50.

1951 m. antro pusmečio 2 Nr. Nr. kainuoja 50c. Pinigus siųsti: M. A. Ružancovas, Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Danville, Ill.

Biuletinio tiražas ribotas ir todėl prašoma pasiskubinti su prenumeravimu, nes gali nebūti pirmųjų numerių. Tenka pastebėti, kad biuletinyje skelbiama taip pat ir stambesnių periodinių leidinių straipsnių bibliografija (pr. metų 7-8 Nr. — 293 ir 10-12 Nr. — 382). Tuo tarpu skelbiama 52 stambesnių laikraščių ir žurnalų straipsniai. Šie leidiniai gaunami iš JAV, Anglijos, Argentinos, Australijos, Belgijos, Brazilijos, Italijos, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Venecuelos ir Vokietijos. VLIK'as tikisi, kad visi, kam rūpi lietuviškos knygos reikalai, užsiprenumeruos biuletinį.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

O. B. Audronė — BERŽŲ PASAKOS, poezija. Spaudos darbus atliko PATRIA, išleista 1952 m., 96 psl. Viršelis ir skyrių vinjetės dail. L. Vilimo. Kaina — 1,50 dol.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Metraštis. Išleista Sao Paulo — Brazilijoje 1951 m., 54 psl. gausiai iliustruotas leidinys.

Vardan Dievo — Mažųjų maldos, Tekstas kun. St. Ylos. Paveikslai dail. P. Augiaus. Išleido Nek. Pr. Seserys, Putnam, Conn.

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

PATARIA TIKRINTIS, AR NESERGA VĖŽIU

American Cancer Society New Yorko komitetas paskelbė patarimą, kad kiekvienas asmuo bent kartą į metus tikrintųsi, ar neserga vėžiu, o vyrams nuo 45 m. ir moterims nuo 35 m. patariama pasitikrinti bent du kartus. Laiku pastebėjus susirgimą, galima pasigdyti. Bet susirgimą pažinti

atspariomis, vis dėl to nėra penicilino atsparios, jei to penicilino duodamas kiekis padidinamas, retkarčiais padidinamas net iki 100 kartų. Tuos pastebėjimus jis padarė begydydamas vieną grupę širdies ligų. Jo idėjomis pasinaudota tuoj pat sinusitams gydyti. Paimama medžiaga iš susirgusio sinuso, patikrinama tos medžiagos jautrumas penicilinui, arba kuriam kitam naujam antibiotiniam vaistui. Na, o po to prasideda gydymas. Penicilino tada ligonis gauna 10-15 kartų stipresnę dozę. Sakysime, jei paprastu atveju būtų 300.000 vienetų, tai šiuo atveju jau būtų 3.000.000 ar 4.500.000 vienetų kasdien per septynias dienas.

Nuo penicilino kai kada pasitaiko nelemų priepuolių reiškiniai, ar vadinamųjų alerginių reakcijų. Paskutiniu metu medikai išmoko apsaugoti tų reiškių ir alergijų. Jie pasiūlydė penicilinui pagelbėti kitus vaistus, ir galima tikėtis, kad sinusito sergantiems, kaip ir minėtam mano klasės draugui, yra daug vilties tos nelaimės atsikratyti.

Vasario mėn. Aidai

Š. m. antrasis — vasario — AIDŲ numeris patiekia šią įdomią medžiagą: Antano Musiekio — Komunistinio imperikalizmo šaknis, Zenonas Ivinskis išsamiai supažindina su Vasario 16 akto signataro prel. K. Šaulio gyvenimu, prof. Viktoras Biržiška duoda platų straipsnį apie matematiką. Dailiosios literatūros skiltyje randame: Fausto Kiršo Pelenų trečios dalies pirmą giesmę, J. Blekaičio eiles, Algio Žilvyčio — Treminio tėviškės psalmę, Julius Kaupo novelę — Sugrįžimą į vaikystės miestelį.

Kūrybos pasaulyje S. Santvaras rašo apie J. Aisčio poeziją, B. Babrauskas — apie Al. Barono naują knygą "Debesys plaukia pažemiu". Be to, prisimenamos ir vertinamos ir kitos knygos: St. Ylos "Žmonės ir žvėrys, Lietuvos ūkio atstatymo komisijos darbai. Meno skyriuje — P. Jurkus rašo — Anastazijos Tamošaitienės audiniai, Visuomeninio gyvenimo skyriuje — J. Pikūnas — Kelias į socialinės problemos sprendimą.

Numeris iliustruotas dailininkės Anastazijos Tamošaitienės audinių pavyzdžiais, įvairiais kilimais, pirštinėmis.

NAUJA ATEITIS

Ką tik pasirodė vasario mėn. Ateitis, pasipuošusi gražiu V. Augustino viršeliu — Lietuvaiteimis. Šiame "Ateities" numeryje rašo: J. Gobis apie patriotizmo pagrindus, V. Žvirzdys — Socializmo saulėleidi, prisimenama Lietuvos ir Estijos nepriklausomybės šventės ir duodama šia proga rinktinės poezijos. Savo kūrybą skelbia J. Končius — Apie mergaitę, kuri svajojo (novelė), D. Brazytė — Piemenukas (novelė), Eilėraščius spausdina Ada Karvelytė, Romualdas Kisieliū, Aušra Bendoriūtė, Vytautas — Jonas Narbutas, Amanda Gelažytė, Balys Rimgailaitis, A. Oazė. "Ateities Spindulių" skyriuje randame jauno menininko Kęstučio Zapkaus darbus. Numeris turi Kreivų šypsenų, Sporto, Darbų ir žmonių ir kitus skyrius.

NAUJI NUOSTABUS VAISTAI NŪO DŽIOVOS

Sea View Hospital New York'e buvo išbandyti dveji nauji vaistai nuo džiovos, gaminami Hofman — La Roche firmos Nutley, N. H. Naujųjų vaistų veikimas esąs nuostabus. Jais buvo gydomi asmenys su kraujais plaučiais ir tokie silpnai, kad jau negalėjo pakilti iš lovos. Keletos savaitių būvy, naujaisiais vaistais gydomi, jie priaugo ligi 20 svarų ir jaučiasi nepalyginamai geriau, kaip anksčiau. Manoma, kad tie vaistai užmuša tuberkuliozės bacilas. Bet kartu pasirodė, jog šių vaistų vartojimas sukelia nepageidaujamų šalutinių reiškių — svaigulį, vėmimą ir net veikia nervus. Dėl to reikės dar tolesnių bandymų ir pastangų tos rūšies pasekmės pašalinti.

ATITAISYMAS

Š. m. "Darbininko" 15 nr. į dėžas eilėraščių yra klaidingai pažymėtas J. Grismausko vardas. Asmuo, turėjęs perduoti "Darbininko" redakcijai J. Grismausko parašytą dainą, apsirūkęs prisūti tarp jų ir buvusį svetimo eilėraščio nuorašą. "Darbininko" red.

Augantieji akmenys: kairėje — stalaktitai, augantieji žemyn, ir dešinėje — stalagmitai — augantieji į viršų.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

INDIANA HARBOR, IND.

• **Kan. A. Steponaitis** perkeltas iš Peorijos, Ill. į Rock Island, Ill. į šv. M. M. Aplanymo seserų vedamą mokyklą kapelionu. Jo adresas: Villa de Chantal, Rock Island, Ill.

• **Kęstutis Zapkus**, jaunas dailininkas (13 metų) Hartfordo meno parodoje už išstatytus jo pieštus paveikslus — Auto portretą ir jo mylimo kačiuko "portretą" buvo apdovanotas dviem auksiniais Hartfordo miesto raktais. Apie šį jauną menininką buvo paskelbta per Hartfordo radiją, paminėjo vietos laikraščiai, paveikslus rodė per televiziją ir sveikino asmeniskai kongreso atstovas. Kitus savo kūrinius yra išsiuntęs į Philadelphiaus vaikų meno parodą.

• **J. Sakavičiūtė**, Amerikos lietuaitė iš Shenandoah Heights, Pa., yra puiki ledo čiuožėja. Shenandoah, Pa., "Evening Herald", vasario 22 d. įdėjo ilgą jos ledo revu aprašymą ir porą gražiausių šio pasirodymo momentų nuotraukų.

• **Jonas Grigaitis** su šeima, gyv. Stutgarte, vasario 22 d. atplaukė į New Yorką. Paviešėjęs keletą dienų pas savo seserį Kotryną Graudušienę Newark, N. J., išvyko Čikagon pas savo sponzorį J. Budriką.

• **Leonas Maskaliūnas** vasario 10 d. baigė studijas Illinois Unversitete Urbanoje ir gavo inžinieriaus diplomą su B. S. laipsniu. Jaunasis inžinierius gimnaziją baigė tremtyje Blomberge, studijavo Pabaltijo universitete Pinerbeje ir 1950 m. atvykęs Amerikon tęsė studijas.

• **Adv. Julius Smetona** išrinktas Am. Liet. Taut. S-gos Clevelando skyriaus pirmininku.

• **Loretta Javra**, uoli Chicago Visų Šventųjų parapijos, Lietuvos Vyčių kuopos ir kitų draugijų veikėja įstojo į šv. Kazimiero akademią ir De Paul universitetą.

KATALIKŲ SEIMELIS

Š. m. kovo mėn. 9 d., sekmdienį, 2 val. p.p. šv. Jurgio lietuvių par. svetainėje, (James Ave.), Norwood, Mass., yra šaukiamas Naujosios Anglijos ALRK Federacijos Seimelis. Visi Federacijos skyriai ir visos katalikiškos organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus. Taip pat maloniai kviečiami dalyvauti dvasiškai ir paskirti katalikai pasauliečiai, tiek seniau čia gyvenantieji, tiek ir neseniai atvykę. Paskaitas skaitys kun. E. Petrelevičius katalikiškos spaudos klausimu ir dr. J. Leimonas jaunimo klausimu.

Federacijos Apskriejo Valdyba:

Dvasios vadas
Kun. J. Vaitiekūnas
Pirmininkas
V. J. Kudirka
Raštininkas
Jonas Beinoris

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

RESTADIENTIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parnginiai: koncertai, šokių, ir t. t. Vestuvės, puotų, liūdinių pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9293

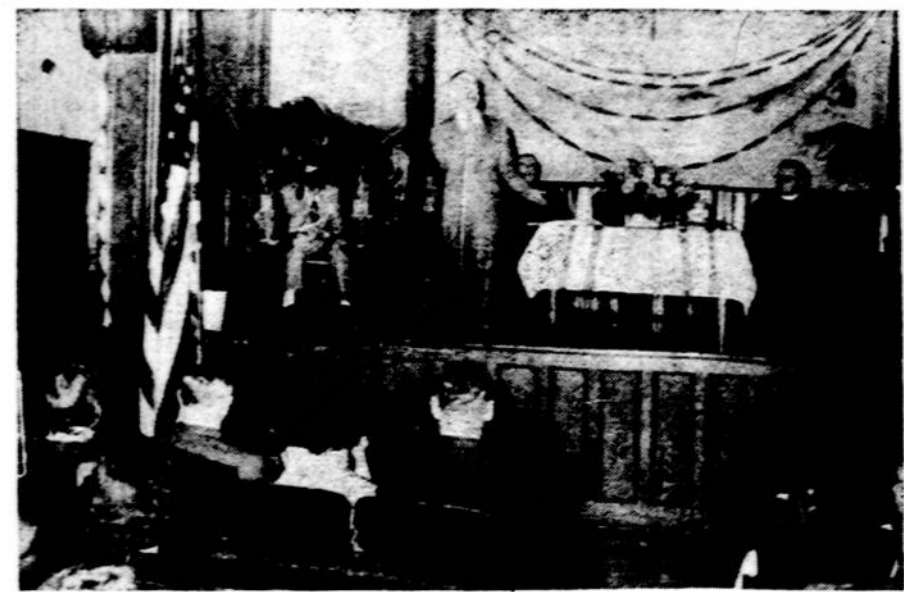
J. P. GINKUS Direktorius
AD. JEZAVITAS Muzikos Dir.
V. UBAREVIČIUS Pranešimų Dir.

venimo ir padėkos laiškas, kuris čia išstai paduodamas:

"Ponui Br. Nainiui, Indiana Harbor Liet. Tremt. Draugijos Valdyba, 3711 Fir St., E. Chicago, USA.

Malonus Pone Nainy, Malonėkite perduoti Indiana Harbor Lietuvių Tremtinių Draugijai mūsų Bendruomenės Valdybos nuosirdžią padėką už persiūtą auką švietimo ir šalpos reikalams. Mums tikrai džiugu, kad išvykusiems Amerikos tremtiniais Vokietijos lietuvių reikalai ir padėtis yra taip arti prie širdies. Tai yra visiems Vokietijos lietuviams didelė pagunda.

Prieš siunčiu kvitą 100 dol. skirtų švietimo reikalams, ir Balso pakvitavimą kitiems 100 dol., kurie buvo Tamstų numatyti šalpai. Pastarąją sumą išdalinę Jums dar duosime smulkesnę apyskaitą. Taip pat siunčiu kelias nuotraukas iš

Kongreso narys Gordon CANFIELD kalba į Paterson, N. J., lietuvių Vasario 16 d. minėjime. "Lietuvos kova yra mūsų kova, o mūsų kova yra Lietuvos kova" — jis pareiškė Patersono lietuviams, o sekantį dieną kalbėjo apie Lietuvą kongrese. Savą kalbą kongrese tarp kita k. G. Canfield apie Vyt. Augustino Liet. Vaizdų Albumą pasakė: "Aš gavau gražiausią knygą, kurioje vaizdais ir žodžiais parodytas Lietuvos augimas jos laisvės metais. Ja man padovanojo tremtinis A. Masionis..." Jo kairėje kleb. kun. J. Kinta ir paskaitininkas kun. T. Žilaitis. Už gelio County clerk Mr. JONES, Edv. Kinderas, L. Kulikaitis ir J. Jokūbavičius. Patersono lietuvių jai išpildė jiems paskirtą \$700.00 kvotą. Tai atsakymas negausiems VLIK'o sabotuotojams. Foto Stanaičio

Vasario 16-tos gimnazijos ir bendrabučio gyvenimo. Tikslus, kad Jums tai bus įdomu.

Sveikindamas Tamstą su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais 1952, linkiu ateinančiais metais visų lūpoms sekmės. Taip pat ir visiems LT Draugijos nariams. Jūsų, P. Zundė.

Nuotraukos gana įdomios ir daug pasakančios. Iš jų kiekvienas gali matyti ir suprasti kokią sunki ir varginga yra mokinių padėtis: jų veidai sunykę, drabužiai seni, sudėvėti, patalpos menkos, o inventorių primityvus.

Jonas Ervydis

Manchester, N. H.

Tėvynės prisiminimai

Vasario 24 d. nedidelė Manchesterio N. H. lietuvių kolonija susirinko didelę "Dearborn" salę paminėti Vasario 16-sios sukaktį. Minėjimo programą atliko buv. tremtinių vaikučiai — Rūta Daugėlaitė, Birutė Reivydaite, Liudukas Reivydas ir Vanda Sakalauskaitė. Kalbėtojas M. Balyš nušvietė laisvojo Lietuvos gyvavimo laikotarpio pasiektus laimėjimus ir jos gyventojų gerbuvio pakilimą. Minėjimo programą užbaigė svečias iš Lawrence kun. V. Paulauskas, kuris klausytojams pateikė naują, širdį gaivinančių minčių apie tėvynės meilę, nutautėjimo pavojus ir reikalą nesigėdinti vadintis lietuviais.

Po programos lietuviškos šeiminkės vadovaujamos Svetikienės pavasaino svečias. Minėjimą suarošė vietinis Balso skyrius, pasitalkinęs kitų organizacijų atstovus. Didžiąją ruošimo darbą dalį atliko M. Balyš. Programą pravedė K. Daugėla.

OMAHA, NEBR.

Kun. Juozas Jusevičius

Jau dvidešimt metų klebonauja mūsų parapijoje. Kovo 1 d., 1932 m. atvyko į šią koloniją ir nuo to laiko uoliai dirba parapijų labui. Rado didelę parapijos skolą, per trumpą laiką ją ne tik išmokėjo, bet daug naujų dalytų parapijai padarė. Padidino parapijinę mokyklą, pastatė seselės naujos gyventi namus, pastatė mūrinę bažnyčią ir pereitais metais ją gražiai išpuošė. Ir šandien parapija neturi skolos. Jei prieš 20 metų bažnyčioje buvo laikomos sekmadeniais tik dvejos šv. mišios, tai šandien jų yra penkios ir per visus bažnyčias pilnutėlės žmonių. Parapijai priklauso įvairių tautybių žmonės ir visi labai patenkinti mūsų kunigų patarnavimu.

Parapijinėje mokykloje šiuo metu yra 375 vaikučiai. Juos moko šešios seselės ir trys pasauliečiai mokytojai kurie dėsto liuanistikos dalykus.

Kovo 1 d. 7 val. vak. bažnyčioje buvo šv. valanda padėkoti Dievui už malones, kurias per 20 metų patyrė parapija ir jos uolus tarnas klebonas.

Ir nebylys laimingas

Neseniai į mūsų koloniją iš tremties atvyko Domas Linkevičius. Jis yra nebylys ir kurčias. Jį priglaudė kun. J. Jusevičius tremtinių name. Kitą dieną klebonas surado Paramount Radio čirbtuvėlį darbo, o ponis Labrancienė davė kambarį ir pasižadėjo prižiūrėti D. Linkevičius jaučiasi labai laimingas.

Senas parapijietis

Elizabeth, N. J.

Parapijos mokykla paminėjo Vasario 16-ąją. Vasario 24 d. parapijos mokykla gražiai paminėjo Vasario 16-ąją. Paskaitą skaityt "Eglutės" redaktorius Pr. Naujokaitis. Buvo suvaldinta T. Dzikičienės diena pri-taikytas vaizdėlis: "Mūsų širdys, tau Tėvyne Lietuva", kurį režisavo autorė, tos mokyklos liuanistinių dalykų dėstytoja. Atskirus vaizdelius šokių parengė: ses. Assisi — drugelių šokį, ses. Marida — rūtų šokį, ses. Miriam — vedarą. Paklydusios mergaitės vaidmenį ypatingai gražiai atliko Aldona Kurapkaitė. Gražiai praskambėjo kaulių muzika, kuria buvo palydimos vaizdelio dainos, šokiai ir deklamacijos.

Prieš programą publika išgirdo ištraukas iš plokštelių, pagamintų toje mokykloje pamokų metu Amerikos Balso ir š. m. sausio mėnesį transliuotų į Lietuvą.

— Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos mokyklos vaikai, susibūrę į Jaunučių Sąjungą, suruošė tortų ir bulvinių dešrų balių vaikūčiams mokykloje. To balius uždarbį — \$100 — paskyrė Balfui, lietuvių mokykloje nelaimeiems vaikūčiams Vokietijoje sėlpti.

Mokyklos vadovybė, seselės M. Kristinos globoje, siūsdama Balfui tą gražią lietuvių vaikūčių dovaną, kartu perduoda ir Amerikos lietuvių vaikūčių įsipareigojimą gelbėti Vokietijoje likusiems vaikūčiams ir parodo noro su jais palaikyti ryšius.

Brockton, Mass.

Grįžo iš ligoninės. — A. Peldžius, buvęs "Darbininko" administracijos, po sunkios ir sekmingos operacijos išbuvus penkias savaites Brocktono ligoninėje, grįžo namo. Už savaitės laiko tikisi grįžti į savo spauštuvę—Forum Press.

Pranešimas

Vaikų žurnalo "Eglutės" administracija išsikėlus į Putnam, Conn., "Taupioji Virėja", "Daktaras Aiskauda" ir kitas "Eglutės" administracijos turimas knygas perėmė FORUM PRESS KNYGYNAS. Todėl "Taupioji Virėja" ir "Daktaras Aiskauda" knygų platintojus, prašome atsiskaityti už nusijusias ir parduotas knygas Forum Press Knygynui, 32 Wilder St., P. O. Box 22, Brockton 68, Mass. — A. Peldžius, Forum Press Knygyno vedėjas.

LOWELL, MASS.

Maža lietuvių kolonija šiame miestelyje seniau reikėsi labai aktyviai. Alto ir Balso skyriai veikė labai gražiai. Visos lietuvių šventės būdavo švenčiamos kuo iškilmingiau ir visi aktyviai jose dalyvaudavo. Siemet taip pat buvo suruošta Vasario 16-sios minėjimas, su gerais kalbėtojais ir gražia menine programa, bet labai gaila, kad žiūrovų buvo labai mažai.

Prieš kelis metus lowelliečiai Balso naudai surinko \$1000.00 aukų, o šandien net nei Balso skyriaus susirinkimų nenašėja sukiesti. Gaila, o galėtų tai padaryti...

DLK Vytauto Klubas narių susirinkimas įvyks kovo 9 d. 3 val. p.p. Visi nariai susirinkime privalo dalyvauti. V. R.

Jie geri draugai, bet Margiukas biskvito nelabai tenori. Jam geriau patiktų gauti mėsos ar bent visai dar nenugrauztą kaulą.

HARTFORD, CONN.

Vasario 16 minėjimas praėjo gyvai ir pakilia nuotaika. Dar kelios dienos prieš tai Connecticut gubernatorių Mr. Lodge paskelbė Connecticut'o gyventojams, kad vasario 16 švenčia ma kaip 34 Lietuvos Nepriklausomybės diena. Lietuviai Hartforde paminėjimą atliko sekmadienį, vas. 17 d. 11 val. bažnyčioje, per sumą iškilmingai su vėliavomis dalyvavo Fr. Sabonės posto veteranai ir Auxiliarius, o taip pat skautai su tautine vėliava. Pamaldas laikė kun. Sabulis, o pamokslą sakė kun. Pronskus. Dieniniame lietuvių radijo pusvalandį gyvu žodžiu teikėsi per radiją pakalbėti Conn. seimelio senatorius Fr. Monchun, advokatas. O kai salėje popietiniame minėjime, ALT-BALF pirm. Jonas Mončionas, savo sūnui senatoriui tarė: "Pranuk, prieš 30 metų aš tave čia atvedžiau paskaiti lietuvišką eilėraštį, o dabar pasakyk atitinkamą žodį", tai advokatas ir vėl prabilo puičia lietuvių kalba, pabrėždamas, kad Lietuva tikrai prisikels, jei liks nors vienas lietuvis už Lietuvą pasiryžęs kraują paaukoti.

J. Petkaičio vadov. oktetas sugiedojo "Tėve Mūsų". Po to, kun. Pronskus prel. J. Amboto vardu sveikino susirinkusius ir ragino suglaudus eiles dirbti su

šūkiu: "mes be laisvos Lietuvos nenurimsim." Estų vardu jauturų sveikinimo žodį tarė A. Kalas. Taip pat sveikino čia gimęs dr. J. Saukimas. Pagrindinis kalbėtojas buvo A. Saulaitis, iš Waterbury.

J. Petkaičio vadov. oktetas padainavo keletą dainų.

Labai gražiai buvo suvaidintas I. Ruseckienės režisuotas eilėraščių, dainų ir šokių montažas. Priimtos atitinkamos rezoliucijos. Aukų surinkta \$43.13, kurie bus pasiųsti Altui.

Gijus

IESKOMI

Bakaitė - Matusievičienė, Anelė, iš Marijampolės ap., Strazdų k.

Grishanaukas, Juozas, iš Medžėdžių km., Platelių vl., Kretingos ap.

Jocius, Antanas, iš Rimigalių k., Betygolos v., Raseinių ap.

Jusaitis ir Jusaitytė, brolis ir sesuo Antano Jusaičio, iš Šakių ap.

Krause - Vaitkevičius, Juozas, iš Pilviškių, Vilkaviškio ap.

Kvasauskas, Vincas

Mataitis, Juozas, iš Daugeiškių km., Krekanavos vl., Pakenyčio ap.

Miliukas, Maikis

Paulauskaitis, iš Beržniškių k., Kelmės v.

Rakauskienė - Raudonytė, iš Kulų km., Skuodo v., Kretingos ap.

Savickas, Jonas, iš Drasutaičių k., Joniškio v., Šiaulių ap.

Šipaila ir jo sesuo Šipailytė, kilę ar turę giminių Vyšpynių k., Griškabūdžio vl., Šakių ap.

Viršilas, Juozas

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiųsti į: **Consulate General of Lithuania**, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45 - 5:30
STOTIS
WEVD
530K-107.3 M
JACK-J-STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

NUOTRUPOS APIE OLIMPINIUS ŽIEMOS ŽAIDIMUS

P. Gaulytas

Jau šeštą kartą pasibaigė olimpiniai žiemos žaidimai. Ši kartą jie buvo praversti Norvegijos sostinėje Oslo. Žaidynės prasidėjo vasario 14 d. ir tęsėsi iki 27 d. Per šias 12 dienų sporto mėgėjų dėmesys buvo nukreiptas į šiaurinę Europą, kur tikrieji sportininkai kovojo dėl aukščiausios garbės — aukso medalio. Varžybos, kurių metu buvo pasiektas 1 pasaulinis rekordas ir 2 olimpiniai rekordai, prabėgo įtemptai ir įdomiai. 16 valstybių atsiuntė savo atstovus į šią didingą sporto šventę. Ten buvo galima sutikti norvegus, amerikiečius, suomių, austrus, vokiečius, švedus, italų, olandus, šveicarų, kanadiečius, anglus, prancūzus, vengrus, čekoslovakus, belgus ir japonus. Savo laiku daug abejonės buvo pareikšta dėl vokiečių dalyvavimo, bet per atidarymo parodą publikos entuziastingas vokiečių grupės priėmimas išblaskė visas abejones. Pirmą kartą po II Pasaulinio karo vokiečiai dalyvavo olimpinuose žaidimuose.

Geriausieji pasirodė ir tuo pačiu neoficiali komandinė laimėjimą išsikovojo šeiminkai norvegai. Jie surinko 125,5 taškus. Antra vieta atiteko JAV grupei, kuri surinko 89,5 taškus, gi trečią vietą gavo suomių. Mažiausiai taškų pelnė iš Tolinųjų Rytų atvykę japonai, kuriems pasisekė surinkti tik 1/2 taško.

Pažvelkime kiek arčiau į įvairių šakų varžybas ir jų laimėtojus. Dailaus čiuožimo meistrų vyrų grupėje tapo Dick Button iš Englemood, N. J. Šis jaunuolis neturi sau lygaus varžovo ir šiuo metu tikrai geriausias pasaulyje. Moterų grupėje laimėjimą išsikovojo anglė J. Altwegg, kuri, pasiekusi savo laimėjimą, nutarė iš aktyviųjų sportininkų eilių pasitraukti, nors jai ir buvo siūlomos tikrai viliojančios sumos už perėjimą į profesionalų eiles. Dvejeto varžybose vokiečiai Paul ir Rita Falk pelnė aukso medalį, nors amerikiečiai Peter ir Karol Kennedy iš JAV buvo rimti jų konkurentai. Greito čiuožimo varžybose vyravo norvegas Hjalmar Andersen, laimėjęs tris aukso medalius, pasiekęs 1 naują pasaulinį rekordą ir 2 naujus olimpinius rekordus. Tai daugiausia laimėjimų pasiekęs sportininkas per šias žaidynes. Jis laimėjo 1500 m. 5000 m. ir 10000 m. distancijas. 10 km. jis nučiuožė per 16,45,8 tuo pagerindamas savo paties pasaulinį rekordą. Anderseno laimėjimai pasiekti per tris dienas, kas sporto istorijoje yra pirmą kartą įvykę. 500 m. distanciją tačiau laimėjo amerikietis Ken

Henry per 43,2 sek. Andersen slose varžybose nedalyvavo.

Slidžių sporto šakose Mrs. A. M. Lawrence iš JAV išsikovojo 2 aukso medalius, kas iki šiol dar moterų tarpe nebuvo pasiekta. Ji laimėjo didįjį (giant) slalom per 2,06,8 min. ir moterų slalom per 2,110,6 sek. (Skirtumas tarp šių 2 varžybų glūdi tame, kad paprastas slalom bėgimas susideda iš 2 bėgimų ir distancija yra trumpesnė). Jei ne nelaimingas kritimas, Mrs. Lawrence būtų išsikovojo ir trečią aukso medalį moterų slidinėjime į pakalnę (downhill skiing). Šioj šakoj aukso medalis buvo išeiktas T. J. Buser iš Austrijos, kurį nustatę distanciją atliko per 1:47,1 min. Moterų 10 km lenktynės slidėmis laimėjo suomė L. Videman, šią distanciją nubėgusi per 41,40 min.

Vyrų grupėje giant slalom varžybas laimėjo norvegas S. Eriksen per 2,25 min. Paprastą slalom laimėjimą išsikovojo austras Ottmar Schneider, kuris nustatę distanciją atliko per lygiai 2 min. 18 km. Lenktynės slidėmis laimėjo norvegas Halger Brenden per 1:01,34 val. Jungtinių šuolio ir bėgimo varžybų aukso medalis atiteko norvegui S. Slaavvik su 51,621 taškais. 50 km. slidėmis laimėjo suomis V. Hakulinen per 3:33,33 val. Šios lenktynės yra laikomos viena iš sunkiausių sporto šakų, nes jos pareikalauja nepaprastai daug energijos, patvarumo ir pasiryžimo iš sportininkų. Tai olimpinis žiemos žaidimų maratonas. Slidinėjimą į pakalnę (downhill skiing) laimėjo italas Zeno Colo iš Italijos per 2:30,8 min. Norvegas laimėjo šokimą su slidėmis. Ši šaka vertinama taškų sistema, atsižvelgiant į šuolių kokybę ir tolumą. Bergman surinko 226 taškus ir to pakako aukso medaliumi. 40 km. 4 vyrų estafetą laimėjo suomių. Šią distanciją jie sukorė per 2:20,16 val.

Kad Andreas Ostler iš Vokietijos yra geriausias bobrogių vairuotojas pasaulyje, įrodė jo 2 aukso medalių laimėjimas. Jis laimėjo 2 ir 4 vyrų bobrogių lenktynes. Amerikiečiai dar bandė konkuruoti, tačiau Ostler šiuo metu atrodo nenugalimas šios rūšies lenktynėse, kurios net labai pavojingos gyvybei.

Negalima nepaminti ir ledo

rutulio turnyro, kuriame dalyvavo 9 kraštų rinktinės. Kaip tikėtasi, turnyrą laimėjo Kanada, kurią atstovavo Edminton Mercurys. Ši komanda laimėjo visus sutikimus, išskyrus rungtynes prieš JAV, kurios baigėsi lygiomis 3:3. Amerikiečiai laimėjo antrą vietą, pralaimėję dar prieš švedus 2:4, kurie užėmė 3-čią vietą, pralaimėdami prieš kanadiečius ir čekoslovakus. Savo laimėjimu kanadiečiai dar kartą įrodė savo pranašumą ir pirmavimą ledo rutulio srityje.

Kiek iš rezultatų galima pastebėti, daugiausia nulydė švedai, kurie laimėjo tik 5 bronzos medalius, nors žaidimų pradžioje jie buvo numatyti rimčiausiais kandidatais į daugelį aukso medalių. Norvegų komandinis laimėjimas kiek netikėtas, bet užtarnautas, nes Norvegijos jaunuoliai stengėsi ir kovojo kiek jų jėgos leido. Daug jiems padėjo geras aplinkos pažinimas.

Sportiškos kovos ženkle praeję žaidimai jaunuolių tarpe skiepijo tikrąjį sporto supratimą. Reikia tikėtis, kad, į savo kraštus grįžę, sportininkai ir toliau uoliai treniruosis, kovos, varžysis ir dirbs idant, 1956 m. susirinkę į šiaurinėje Italijoje esantį Cortina, galėtų testuoti olimpinį žaidimų tradicijas.

LAIMĖJIMŲ LENTELE

	aukso	sidabr.	bronz.
	med.	med.	med.
Norvegija	7	4	4
JAV	4	6	1
Suomija	3	3	2
Austrija	2	4	2
Vokietija	3	2	2
Anglija	1	—	—
Olandija	—	3	—
Italija	—	—	1
Kanada	1	—	1
Švedija	—	—	5
Parncūzija	—	—	1
Šveicarija	—	—	2
Vengrija	—	—	1

Prašo garantijų (German Ethnic)

7. Daniulis, Sigfridas, gim. 1925. II. 22 d.; Erna — 1921. 10. 27 d.; Hannelore — 1941. 10. 4 d. Adresas: Uebach 16, Post Essenbach, b. Landshut, Germany.

2. Kėkštas, Trauta, gim. 1917. VII. 28 d. Adresas: (13 b.) Ohu, b. Landshut, Germany.

Išmėginta ir įsitikinta Pabaltijos Valstybėse, kad daugiausiai padeda nuo persilaimi, galvos, dantų skaudėjimo, neuralgijos ir menstruacijų skausmų

KEPHALIN TABLETĖS,

kurias galite vėl gauti, Šia. U. S. A.

20 TABLETŲ — — — 0,50

50 TABLETŲ — — — 1,00

Mes sumokame pašto išlaidas. Galite siųsti "Money Order" arba grynais, į dedant į vokišką išmėginkite! Neapsigaukite.

FREED DRUG COMPANY

4848 University Way, Seattle 5, Washington

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8550

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS
Parties - Weddings

Communion Breakfasts
Banquets

MEETING HALL

Tel. EVERgreen 4-9352
4-2442

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadienis 10-12 ryto ir susitarus.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST.,

NEW YORK CITY

Virs Lexington Ave. po žeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atsiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., išskyrus šventadienius.

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius - Balsamuotojas

Moderniška Koplyčia

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 GRAND ST.

Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius - balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

VALGIAI PIGŲ, SKRUOSTAI LYGŲ, — NĖRA NUOTAIKOS BE KNYGOS!

Taip skundžiasi tūlas tautietis, nežinodamas, kad VENTOS naujasis leidinys:

A. Vaidulaitis, "VALENTINA", puikiausias lietuvių kalboje romanas, tik \$2.00
A. Baronas, "ZVAIGZDĖS IR VEJAT", novelės, \$2.00
A. Sabaliauskas, "NUO IMSRĖS LIGI ORINOKO", misionieriaus nuotykių svetimosios šalys \$2.50
V. Jonikas, "SIELVARTO RAUDOS" \$1.00
Gaunama paštu, prisiusus pinigų už pasirinktas knygas šiuo adresu: Mr. V. Jonikas, 262 Front St., Brooklyn 1, N. Y.

DR. ANTHONY ARENT

LIETUVIS GYDYTOJAS

Vidurių Ligos Specialistas

Valandos pagal susitarimą

OFISAS: 507 MAIN STREET

PARK BLDG., WORCESTER, MASS.

Tel. 7-2173, namai; Tel. 6-0671.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeimomis, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Uždėdžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentims dykai

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2434

Lithuanian

Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentims dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

Tel. PA. 7-0402-M

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas šeimomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ATLAIKOS (JUNK)

Jei turite atliekamą laužo (junk) ar kitokių atliekų, praneškite

JUOZUI SINEVICIUI

telefonu SO. 8-8343

Galite skambinti ir vėlai vakare.

Lietuviai.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94

Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Ku-

dika, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So.

Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50

Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pe-

džius, 32 Wilder St., Brockton, Mass.

Tel. Brockton 8-0729W

Išdėminkite — Bronė Čiunienė, 79

Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoni, Nell P. Meskunas, B. Jakutis.

Visi laišškai LDS reikalais siunčiami sek. A. KNEIZIO vardu, 366

W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos—

Money Orderiai ar čekiai išrašomi išdėminkite B. Cunys vardu.

Skaitykite ir remkite

"Darbininką!"

SVĖSDAMI

sukaktuves, vestuves ar sulau-

gus naująjį, nepamirškite ge-

ro fotografo. Nuotraukos kiek-

viena proga kiekvienam priei-

nama kaina.

DON SULAITIS

600 Willoughby Ave.

Brooklyn 6, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-8137

RAMUNIŲ ŽIEDAI

Lietuviai nuo se-

nų laikų yra įsitiki-

nę, kad ramunės y-

ra vaistas. Ramu-

nės vartojamos nuo

šalčio, reumatizmo

ir dieglių. Ramunės

stiprina visą kūną.

gerai veikia į skilvį, inkstus

(kidney) ir palengvina kitus

susirgimus ar negalavimus. Jos

geros ir akims plauti. Geri

ramunių arbata be baimės. Kas

jos daug geria, tas turi skais-

tų veidą. Ramunės yra geros ir

plaukams plauti ir išlaikyti

švarią galvos odą. Mūsų ram

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGČES
AMERIKA, LYS ORGANIZACIJA DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
400 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje kovo 23 d. prasidės misijos, kurios tęsis visą savaitę. Misijas ves Tėvas Pranciškonas.

40 val. atlaidai Angelių Karalienės parapijoje šiemet prasidės Velykų pirmą dieną.

Ateinantį sekmadienį šv. Vardo vyrų draugijos nariai per 8 val. mišias eis bendrai prie šv. kunijos ir po pamaldų turės susirinkimą.

Gavėnės metu, pirmadieniais, 9 val. vak. Angelių Karalienės parapijos salėje bus ruošiami AA-blaivinimo ratelio susirinkimai. Diskusijose bus duodami praktiški patarimai, kaip išsigydyti ar apsaugoti nuo girtuoklavimo. Visi suinteresuoti prašomi atsilankyti.

Apiešimo parapijos šv. Vardo vyrų draugijos nariai ateinantį sekmadienį, kovo 9 d. per 8 val. mišias eis bendrai prie šv. kunijos ir į aukos už kenčiančią Lietuvą. Po mišių bus bendri pusryčiai.

Ateinantis penktadienis, kovo 7 d., yra pirmas mėnesio penktadienis. Apiešimo par. bažnyčioje visą dieną bus ištatytas šv. sakramentas adoracijai, o 7,30 val. vak. bus šv. valanda.

TT Pranciškonų spaustuvė aplankė Mrs. Justina Klant iš Brooklyn. Ta proga užsisakė Darbininką ir besikuriančiai spaustuvėi paaukavo 25,00 dol. Už malonią auką širdingai dėkoja Tėvai Pranciškonai.

Maspeth, N. Y.

— V. J. Atsimainymo parapijos šv. Vardo vyrų dr-jos narių susirinkimas įvyks penktadienį, kovo 7 d., 8 val. vak.

Sekmadienį, kovo 9 d., šv. Vardo dr-jos nariai eis bendrai prie šv. kunijos.

— Graudūs verkimai ir paliminimas šv. sakramentu sekmadieniais bus 4 val. p.p., o trečiadieniais 7,30 val. vak.

— Kryžiaus keliai ir šv. Kryžiaus relikvijų adoracija penktadieniais 7,30 val. vak.

— Veteranų susirinkimas šaukiamas trečiadienį vakare, kovo 5 d.

— Antradienį, kovo 4 d., šv. Kazimiero šventė, 8 val. bus laikomos šv. mišios į šv. Kazimierą, prašant užtarimo ir globos likusiems Lietuvoje visų prašantių giminėms ir draugams.

— Trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį yra metų ketvirtis. Toms dienomis pasninkas pagal naują vyksmo patvarkymą, paskelbtą pereitą sekmadienį.

Petras Minkūnas

Balto reikalų vedėjas, kaip nuolatinis atstovas dalyvauja Amerikos šalpos organizacijų sudarytame DP komitete New Yorke. Šis komitetas svarsto galimybes, kad JAV Kongrese būtų priimtas įstatymas, leidžiantis atvykti į JAV tiems tremtinėms, kurie turėjo sudarytas garantijas.

Susipažinimo pobūvis

su New Yorko gyvenančiais ir dirbančiais latviais ir estais inžinieriais lietuviai inžinieriai ruošia balandžio mėn. viename reprezentacinių New Yorko viešbučių.

Juozas Ginkus,

kuris kandidatuoja į SLA Pildomosios Tarybos išdėstinius, savo naujais pasiūlymais pagyventi SLA veiklą, gauna daug pritarimo Brooklyn rinkimų reikalų vykstančiuose narių susirinkimuose.

Stud. P. Juška

kartu su latvių ir estų studentų atstovais Kolumbijos Universiteto bibliotekoje ruošia Pabaltijos spaudos parodą. Paroda prasidės kovo mėn.

Keturia milijonų dol.

vajų New York'e paskelbė Vajų Paralyžiaus Tautinis Komitetas. Tuos pinigus norima sukelti ligi šių metų gruodžio mėn. pabaigos.

Long Island žinios

Dar serga

Ch. Paulus, parvežtas iš W. Hampton ligoninės, dar tebeserga savo numuose. Oldtown Road, E. Setauket, Port Jefferson Am. Liet. Piličių Klubas galisi taip ilgą laiką sergančio savo nario.

Gabus lietuviukas

La Sale Military Akademijos studentas Juozas Paulonis, dr. Juozo Paulonio sūnus, už stropumą ir gerą mokymąsi gavo aukso medalį. Jis yra pirmas mokinių 80 mokinių klasėje.

Suomės kalba lietuviškai

W. Juknelienė ir jos sesuo Jasaitienė, suomių kilmės moterys, niekad nemačiusios Lietuvos, puikiai kalba lietuviškai ir didžiuojasi galėdamos kalbėti lietuviškai. W. Juknelienė, Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, užleido savo namus svečių vakarienei ruošti. Kai tuo tarpu kai kurie lietuviai gėdisi kalbėti lietuviškai ir dažnai bijo pakelti pirštą Lietuvos labui.

Blue Point, L. I.

Gyvena kultūrinį veikimą

Užgavėnių proga, vasario 26 d., veikiausiai Long Islando lietuviai, Amerikos Lietuvių Piličių klubo pirm. M. Klemauskas, V. Balvočius, K. Bub-

Prieškomuni-tiniai lapelkai,

New York'e gyvenančių buvusių lietuvių DP rūpesčiu, išleisti ir buvo platinami Times Square kaip atsakymas į "Laisvės" anksčiau paskelbtus atsisaukimus, nukreiptus prieš tremtinius.

"Laisvė" dėstė, jog tie asmenys, kurie piketuoją jų "kultūrinius parengimus", yra karo metu buvę šios šalies priešai, buvę žmogžudžiai ir įvairūs nusikaltėliai.

Tremtiniai savo lapelyje nurodė komunistų darbus jų pavergtose kraštuose ir įspėjo Amerikos gyventojus, kad ir čia tas pat gresia, jei nebus laiku apsižiūrėta.

Lietuvės inžinierius,

dėbės kaip mechanikos specialistas vienoje adresuose mūlpi-kavimo mašinų gamyminio kompanijoje, vaizduojamas šalia kitų tautų buvusių DP, kurie, kaip specialistai, talkininkauja Amerikos pramonėi, "Business Wheel" savo sausio 26 d. laidoje, šalia fotografijų, deda ir platų straipsnį apie tremtinius.

New Yorko ALTo Taryba oficialiai pranešė, kad vasario 16 d. minėjime Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta \$1379,65. Stambesnes aukas įteikė Operetės Choras \$56,50, kun. N. Pakalnis \$25 ir Tėvai Pranciškonai \$20,00.

nys, B. Čeponis, E. Kazačanka, A. Klevečka, J. Samas ir A. Jonaitis, susirinko pas kun. St. Valiusaitį pasitarti apie ateities veiklos pagyvinimą Long Islando lietuvių tarpe.

Nutarta, tuo po Velykų suorganizuoti margučių balių ir kultūrinę popietę.

Velykų proga vėl numatoma suorganizuoti lietuviška programa oro bangomis iš WPAC, Patchogue, radijo stoties.

Mrs. Mary Jonaitis, niekad nepavargstanti savo įprastu lietuvišku vaišingumu, pavaišino visus dalyvius, savo namuose, skaniais lietuviškais Užgavėnių blynais.

Didesniam Long Islando lietuvių šeimynėms suartėjimui pasiūlyta panašius pasitarimus daryti dažniau. Visi dalyviai pasižadėjo užsakyti iliustruotą lietuvišką žurnalą — "Lietuvių Dienos".

V. Systas

DARBININKO REMEJAI

Po \$10: A. Padaigis, Waterbury, Conn.

Po \$5: Mrs. B. Pocius, Brooklyn, N. Y., M. Auskaitė, So. Boston, Mass., Mrs. Stella Gri-nievičius, Harrison, N. J., I. Leonaitis, E. Hartford, Conn., A. Raizis, Northampton, Mass., E. Jenkevičienė, Cuddy, Pa., V. Palubinskas, Cleveland, Ohio, J. Balbatas, Euclid, Ohio.

Po \$4: W. Geronaitis, Brooklyn, N. Y.

Po \$3: M. Kelminsky, Morgan, Pa., A. Vilkauskas, Worcester, Mass., M. Waitkevičius, Oregon City, Ore.

Po \$2: A. Kazlauskienė, K. Baltrušaitis, Brooklyn, N. Y., V. Yustas, Bayonne, N. J., A. Žaliaduonis, Bayonne, N. J., A. Pa., O. Smilgienė, Dorchester, Mass., G. Žickaitė, S. Boston, Mass., V. Bernott, Newark, N. J., P. Marcinkus, Worcester, Mass., M. Kazlauskaitė, Mineola, N. Y., F. Kudirka, Los Angeles, Calif., Jonas Jakutis, Flushing, N. Y., A. Legis, S. Orange, N. J., P. Juskevičius, Kearny, N. J., J. Kundrotas, Brooklyn, N. Y. (150).

Po \$1: M. Jakanovis, R. Cirukienė — Brockton, Mass., Z. Jegelevičius, O. Piniškienė — Westfield, Mass., Z. Karalius, J. Augys, S. Zdanys, P. Smotas,

Minės Lietuvos Universiteto

30-ties metų sukaktį

Bostono Tremtinių Ratelio valdybos iniciatyva susirinkę Akademikai, vasario 24 d. 11 v. 30 min. Ivas agentūros patalpose, E. Broadway, So. Boston, Mass., nutarė sudaryti Komitetą Lietuvos Universiteto 30-ties metų sukakties paminėjimui su-ruošti.

Į tą komitetą po du atstovus deleguos šios organizacijos: Tremtinių Ratelis, Lietuvių Inžinierių ir Architektų Draugija, Lietuvių Teisininkų Draugija, Kultūros Rėmėjai, Lietuvių Rašytojų Klubas, Lietuvių Mokytojų Draugija ir Karininkų Ramovė.

Pirmas to komiteto posėdis įvyks kovo 8 d. 7 val. vak. Tremtinių Ratelio pirmininko Stasio Lušo bute, 22 Gates St., So. Boston, Mass.

Metinis BALF susirinkimas

Kovo 12 d. 7 val. 30 min. L. Piličių Dr-jos salėje So. Bostone įvyks metinis BALF 17 sk. susirinkimas. Bus išklausytas vajeus komiteto ir valdybos pranešimas ir renkama valdyba ateinančioms metams. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

ALT Bostono skyrius rinks naują valdybą

Artimu laiku įvykstančiame ALT Bostono skyriaus narių susirinkime bus padaryta ligišiolinės veiklos apyskaita ir renkama naujas prezidiumas. Šiuos metus ALTO Bostono skyriui vadovavo ir vasario 16 minėjimą pravedė Sandaras atstovas inž. A. Čaplikas. Pagal susitarimą pirmininku kiekvienais metais renkamas kitos grupės atstovas. Ateinantiems metams tenka eiti pirmininku būti socialistų grupės atstovui.

Kovo mėnuo — Raud.

Kryžiai

Visą kovo mėnesį Bostone bus renkamos aukos Amerikos Raud. Kryžiai.

Lietuviška vaistinė

Šalia dr. Rosengard klinikos Broadway esanti nauja vaistinė yra aptarnaujama lietuviškai kalbančių žmonių. Žydų tautybės vaistininkas Rosengard kalba lietuviškai. Taip pat ten dirba lietuvis vaistininkas Jan-kauskas. Toje vaistinėje parduodami tik vaistai. Ten nėra maisto skyriaus, kaip čia paprastai būna visuose "drug store".

Ateitininkai sendraugiai Tau-tos Fondui suaukojo \$145,00.

\$500,00 Al Tai Lietuvos laisvinimo akcijai suaukojo vasario 16 d. 8 bostoniečiai lietuviai inžinieriai per Am. Liet. Inž. S-gos Bostono skyrių.

Tadas J. Vizgirda išstojo iš Amer. Liet. Inž. S-gos Bostono skyriaus dėl nesutarimo su skyriaus pirmininku. Inžinieriai savo susirinkime pareiškė pilną pasitikėjimą pirm. J. Mikalauskui ir prašė jo neatsisakyti savo pareigų.

Prof. Ig. Končius įdomiai nu-pasakojo sąlygas, kuriose turėjo gimti Lietuvos universitetas prieš 30 metų. Toji sukaktis buvo atžymėta Am. Liet. Inž. Archit. S-gos Bostono skyriaus susirinkime vasario 16 d. Daugumai to skyriaus narių yra buvę V. D. Universiteto studentai.

Buvo atvykęs domus vienuolis

Jaunas rusų kunigaikštis Au-rusovas bolševikų revoliucijos metu su savo broliu ir kitais giminačiais pabėgo į Prancūziją. Paryžiuje perėjo iš stačiatikių į Kat. Bažnyčią. Vėliau įstojo į jezuitų ordoną ir studijavo Romoje. Paskui gyveno Airijoje ir gerai pažino airius bei išmoko angliškai. Buvo išsiųstas į Kiniją, ten ilgą laiką veikė tarp rusų emigrantų Šanchajuje. Komunistams įsigalint Kinijoje, su keliais tūkstančiais savo tautiečių turėjo iš ten išsikelti ir kurį laiką buvo Filipinuose. Paskui atvyko į Jungt. Amerikos Valstybes ir dabar nuolat dirba New York'e, Fordham universiteto rusiškų studijų skyriuje. Tėvas Aursovas yra vienas iš dviejų Vakaruose esančių rusų tautybės jezuitų. Jis rūpinasi krikščionybės ir specialiai katalikybės atgaivinimu Rusijoje, po to, kai ten bus grąžinta žmogšokijs laisvė. Kad toji laisvė grįš, jis nei kiek neabejoja, nors apie tiklesnius terminus ir nekalba. Bostone buvo savo studijų reikalais. Ta proga ark. Cushing įteikė jam ikoną.

15 metų vaikas nuteistas 5 metams.

John Williams, 15 metų, gyv. L. Seventh St., So. Bostone tapo nuteistas 5 metams kalėjimo už apipilėsimą mažos krautuvėlės savininkės, Mrs. McCarthy ant C gatvės.

11,316 pasisveikino su gubernatorium

Massachusetts valstijoje yra įsigyvenęs toks paprotys, kad Washingtono gimtadienio šventėje kiekvienas pilietis gali pasisveikinti su gubernatorium valstijos kapitoliaus vėliavų kambery. Šiais metais tokių piliečių, kurie gub. Paul A. Dever ramiai paspaudė, atsirado net 11,316. Jų tarpe buvo apie 300 organizacijų.

Vedė trilypi gyvenimą

Bostono priemiesty gyvenęs Herbert A. Philbrick su šeima, parašė knygą: "I Led Three Lives, Citizen, Communist, Counterspy". Knygoje autorius nupasakoja, kaip į jo pamėgtąją protestantišką jaunimo organizaciją infiltruojami komunistai ir ji sukama komunistų pusėn. FBI patiriamas, užuot pradėjęs kovą su komunistiniais elementais, jis pradėjo su jais tariamai bendradarbiauti. Savo miestelyje ir darbovietėje jis buvo padorus pilietis, bažnytinio organizacijų darbuotojas. Komunistų partijos vadams jis buvo laimėtas ir gerai apmascuotas nuosirdus komunistas - bendradarbis, o iš tikrųjų visas žinias iš slaptosios komunistų veiklos perduodavo FBI. Ir toki gyvenimą H. Philbrick vedė per deversnerius metus, iki vyriausybei prireikė jo liudijimo, teįsantį 11 komunistų vadų New York'e. Jis buvo pasiekęs komunistų vadų elito. Jam nebuvo valia net lankytis į ruošiamus komunistų viešus

ŠVENTO ANTANO GARBEI

Kovo - March 18 dieną, 1952 m.

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ

Šv. Antano Vienuolyne

Kennebunk Port, Maine

Prasideda

Iškilmingos 13-kos Antradienių Pamaldos

kurios baigsis birželio 4-13 d.

Šv. Antano Mišių Novena

Už visus šv. Antano 13-kos Antradienių Pamaldų ir Novenos dalyvius bus laikomos

KAS ANTRADIENĮ:

7 val. ryto — iškilmingos šv. Mišios,

7 val. vakaro — iškilmingos pamaldos prie ištatyto šv. Sakramento

Pamaldų metu bus skaitomos prisiųstos intencijos, kuriomis Pranciškonai melsis.

Visus šv. Antano Mylėtojus kviečiame

Jungtis su Pranciškonais maldoje, šv. Komunijoje ir šv. Mišiose, kad per didžiojo Stebukladario šv. Antano užtarimą iš Dievo išprašytume:

TEISINGOS TAIKOS,

NEPRIKLAUSOMYBES LIETUVAI,

KIEKVIENAM RŪPESČIŲ VALANDOJE REIKALINGOS

PAGALBOS.

Si queris miracula... Jei ieškai stebuklų, kreipkis į šv. Antaną. Iki Kovo 18 d. prašome prisiųsti savo ypatingas intencijas sekančiu adresu:

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR
KENNEBUNK PORT, MAINE

ŠI SEKMADIENĮ — KOVO 9-tą

SO. BOSTON HIGH SCHOOL SALEJE, SO. BOSTONE

3-čią val. po pietų dainuos

Pirmu kartu Bostone IPPOLITAS NAURAGIS ir

seniai negirdėta BARBARA DARLYS,

jiems atkompanuos IPPOLITAS KACINSKAS, tautos

T. Babuškinaitės Baletas šoks "Raudonoji Kepuraitė"

Koncerto įžangos kainos yra: \$2,00; \$1,50; ir \$1,00

Po koncertui įvyks gražus ir linksmas pobūvis naujų, puikių, LIETUVIŲ RAMOVĖI.

484 East Fourth St., So. Bostone, tarpe G St. ir Dorchester Ave., kur galėsit linksmai pasiviešėti su svečiais artistais ir draugais; skaniai pavalgyti, išsigerti ir linksmai vakarą praleisti.

Kviečia į koncertą, kuris rengiamas Lietuvių Radio Corp., 18 metų sukaktuvių proga.

RENGEJAI.

ZODŽIO IR DAINOS VAKARAS

Dalyvauja literatūros ir scenos mėlinai:

BERNARDAS

BRAZDŽIONIS

ANTANAS

GUSTAITIS

HENRIKAS

KAČINSKAS

KVARTETAS

AITVARAI

Kovo 9 d., sekmadienį, 4 val. p. p.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

No. 5th ir Havemeyer St., Brooklyn

Rengia literatūros žurnalas GABLIJA

parengimus, kad vyriausybės agentai jo neįtarytų esant komunistu. Tokį pasitikėjimą jis buvo įsigijęs komunistų hierarchijoje. Todėl jo pasirodymas komunistų vadų byloje New York'e vyriausybės liudininku buvo it perkūno trenksmas komunistų partijai. Tik jo liudymų dėka neseniai paskelbtas kaltinimo aktas Middlesex County už ko-

munistinę veiklą Mass. Institute of Technology matematikos profesorius Jan Struik ir keliui jo bendradarbių Cambridge, Mass.

Philbricko knyga turi didelį pasisekimą. Yra dabar "best seller." Be to, ji yra spausdinama serijomis "Boston Traveler" ir kituose šios šalies laikraščiuose.